

KATEŘINA JANOUCHOVÁ TYGŘÍ ŽENA

Švédský rodinný thriller

Mladá fronta

KATEŘINA
JANOUCHOVÁ
TYGŘÍ ŽENA

Švédský rodinný thriller

Mladá fronta

Ze švédského originálu přeložila Lucie Johnová.

Text © Kateřina Janouchová, 2011

Translation © Lucie Johnová, 2014

LEŽÍ TADY, ŽENA, KTEROU TOLIK MILUJE. Odpočívá na pohovce s hlavou položenou na vzorovaném polštáři. Její tělo je v tuhle chvíli uvolněné a napůl zakryté dekou. Zůstal stát ve dveřích, nechce ji vyrušit. Potřebuje se přece zotavit. Její tvář se odráží od struktury látky, malá světlá skvrna, která jako by volně plula mezi tmavými barvami. Jak ji tak pozoruje, ostře vnímá kašdický rys její tváře. Ovály očí, které tvarem připomínají mandle, měkké oblouky obočí. Rovný nos, trochu nepravidelný a jakoby povýšeně zvednutý, dodává jejímu obličejí osobitost. Pleť, o poznání bledší než obvykle, se jako tenký pergamen napíná přes pocity, sny, vzpomínky. Dokonce by se dalo říct, že je průsvitná, pokud by chtěl člověk použít tak otřepanou frázi. Jak vlastně taková průsvitná pleť vypadá? Že by skrze ni bylo možné nahlédnout druhému člověku do duše, do jiného světa? Zdá se, že se jí hlavou honí různé myšlenky, až se jí z toho zavřená víčka lehce zachvívají. Spící osoba – kde se asi právě nachází, kam míří? Denní světlo vystřídal soumrak, teď na podzim přichází tma dřív, dny už se krátí. Za okny se začala rozsvěcet světla velkoměsta, tam venku je život a je stejně intenzivní a hektický jako vždycky. Lidé spěchají z práce či ze školy, míří domů k rodině, za svými přáteli, za svými láskami. Maličcí mravenci, kteří se hemží po světě, vláčejí aktovky a nákupní tašky, snaží se vybudovat si co možná nejlepší život. Zrovna jako to dělali oni dva. Zrovna jako to dělají i nadále.

Po ránu se nad střechami domů převalovala mlha a vytvářela onu typicky říjnovou náladu, kterou kdysi míval docela rád, ale která v něm teď probouzela nejistotu. Vlhká clona kolem slunečních paprsků v něm vyvolávala smutek. Život by měl vypadat jinak, říkal si. Nemělo by tu s nimi bydlet ticho, mělo by někam odejít, zmizet. Ale ono se místo toho šíří, rozlévá se nad nábytkem, vkrádá se do koutů. A žena, kterou miluje, tu leží na pohovce, nehybná a němá. Ruce má sepjaté na prsou, tmavé vlasy kolem čela neupravené a neučesané. Bodlo ho u srdce. Je jeho povinností ji před tichem zachránit, pokusit se ji přivést zpátky

do reality. Musí se o ni postarat, musí se snažit zařídit, aby se uzdravila. Nikdo ho z ničeho neobviňuje, ale on tu potřebu přesto pocítuje, ví, že je na něm, aby sebe i ji provedl všemi úskalími a vyhnul se přitom skrytým podvodným útesům. Kéž by alespoň něco řekla. Kéž by za ním přišla, požádala ho o pomoc. Kéž by se zhroutila. Pak by bylo daleko snazší ji utěšit, být po ruce, když ho bude potřebovat. Jenže ona jako by se kolem té své rány celá sevřela, odmítá ho k sobě pustit blíž. Myslí si snad, že měl jednat jinak? Ale co mohl dělat, tedy kromě toho, co už udělal? Všichni jsme něčím vinni, znělo mu v hlavě. Všichni jsme něčím vinni, ať už se nám to líbí nebo ne. On už jen pouhou svou existencí způsobuje něčí utrpení. Pouhou svou existencí někomu ublížil. A teď už neví, co by mohl ještě udělat. Může tu jenom bezmocně stát a dívat se.

ÚČTY, REKLAMY A PÁR OBÁLEK, u kterých nebylo na první pohled jasné, co obsahují. Cecilie ohmatávala tvrdý hnědý balíček. Cecilie Lundová, do vlastních rukou stálo na něm. Úhledný rukopis jí nic neříkal, nepatřil Christině, jejíž písmo bylo rozmáchlé a jakoby trochu neuspořádané, ani Sonje, jejíž písmo bylo poznamenané tím, že se staré dámě už trochu třáslы ruce. Co sestry, Marie nebo Susanna? Ne, proč by jí posílaly knihu, nebo co to v tom balíčku je? Kdyby jí jedna nebo druhá chtěla dát něco ke čtení, předala by jí to osobně. Nejspíš to bude nějaká reklama, někdy je obchodní společnosti posílají na konkrétní adresy, aby je lidé rovnou nevyhazovali do koše.

Cecilie zavřela schránku a s hromádkou pošty se vydala zpátky do domu. Dítě v jejím bříše zuřivě kopal. Od té doby, co začátkem září pocítila tyhle štouchance poprvé, už si na jeho pohyby zvykla. Tohle maličké je pěkné ranní ptáče, usmála se v duchu, když si zalila čaj a vzala si z mísy banán. Čilé miminko, které bude prohánět celou rodinu. Částečně se na to těšila, ale zároveň ji to naplňovalo obavami.

Účet za elektřinu je naštěstí celkem nízký, řekla si v duchu, když otevřela podlouhlou obálku s logem dodavatele elektřiny. Pocit ulehčení však netrval dlouho, v příštím okamžiku našla upomínku týkající se nezaplacené faktury ke kreditní kartě. Odložila otevřenou obálku stranou a probrala zbylou poštu. Už vůbec nedostáváme osobní dopisy od přátel a od příbuzných, pomyslela si. Tyhle věci dneska člověk vyřizuje přes e-mail a Facebook. Papírová pošta dnes už představuje jen plynulý přísun nepřijemností. Plus sem tam pár pozvánek na premiéry méně významných filmů či na slavnostní otevření nějakého obchodu s nábytkem nebo něčeho podobného. Na akce, které pořádala Christina nebo na které byl zván John.

Tvrdý hnědý balíček si Cecilie nechala nakonec. Potěžkala ho v ruce a teprve potom z kratší strany odstranila lepicí pásku. Samozřejmě že to byla kniha, a ani nebyla nijak tlustá. Obálka byla na dotek hladká a laděná do sépiových tónů. Na obrázku byla

žena, jejíž obličej byl částečně skrytý ve stínu, a na klíně měla malého chlapečka. Ti dva seděli v autě a dívali se někam do neznáma. Tvář dítěte se odrazila ve zpětném zrcátku. Z obrázku vyzařovalo něco krásného, ale zároveň zneklidňujícího. *Doris Lessingová, Páté dítě*, přečetla si Cecilie. Nobelova cena za literaturu v roce 2007. Obrátila knihu v rukou. *Může člověk opustit své dítě? A může milovat dítě, které milováno být nechce?* psalo se na zadní straně obálky. Ta slova zněla nemilosrdně, velmi přísně a chladně. Cecilie četla dál.

Tohle těhotenství nevyvolává takový pocit štěstí jako čtyři předešlá. Když se pak malý Ben narodí, do rodiny vstupuje temná, osudová síla. Od toho okamžiku se totiž může stát cokoli, a to, co se děje, je pro všechny ostatní členy rodiny obrovskou zatěžkávací zkouškou.

Doris Lessingová. Cecilie tuhle spisovatelku, která na fotografii na obálce knihy působila jako vládná stará dáma, samozřejmě znala. Trochu jí připomínala babičku Sonju. A bude příjemné mít něco na čtení, název knihy je bezesporu výstižný. *Cecilie Lundová, do vlastních rukou*. Třeba jí ten román poslala některá kolegyně, možná to byl pokus o kanadský žertík? Téma znělo zajímavě, i když zároveň poněkud děsivě. Instinktivně si položila ruku na vypouklé břicho, cítila blízkost dítěte. Možná jí tu knihu přece jenom poslala její mladší sestra Marie. Občas mívá zvláštní nápady, nejrůznější knížky vyloženě hltá a ráda by inspirovala lidi ve svém okolí, aby více četli.

Cecilie si znovu prohlédla tvrdou obálku, ve které kniha přišla, a pro jistotu s ní ještě zatřásla nad stolem. Občas býval u těchhle věcí i průvodní dopis, ten se mohl zachytit uvnitř. Ale nic takového tam nebylo, nevypadla žádná kartička ani složený list papíru. A nenašla ani adresu odesílatele, jenom těch několik slov: *Cecilie Lundová, do vlastních rukou*. Žádná známka, žádné poštovní razítko. Takže tu knížku očividně nedoručil listonoš, ale někdo ji osobně hodil Cecilii do schránky. Cecilie vstala od kuchyňského stolu, přešla k oknu a vyhlédla ven na Lindängstorget, na liduprázdnou lipovou alej, jako by si myslela, že by tam osobu,

kteřá jí román z pera nositelky Nobelovy ceny věnovala, mohla zahlédnout. Venku však jen prudce pofukoval vítr, až pestrobarevné listí tančilo nad dlážděním. Byl sychravý, pochmurný den. Fasády domů zahalené do říjnové mlhy jako by spaly. V dohledu nebylo ani živáčka, po někom, kdo snad mohl Cecilii hodit knihu do schránky, nebylo nikde ani stopy.

Bylo už dost hodin, krátce po poledni, brzy bude potřeba vyzvednout děvčata ze školky a z družiny. Cecilie už toho dnes stačila udělat poměrně hodně, uklidila kuchyň, naložila do pračky ložní prádlo dětí, zbavila se nejhoršího nepořádku v předsíni. Ale i tak jí ještě zbývá spousta práce. Bude potřeba vyndat zimní boty a vyzkoušet je, některé z dětí už nejspíš budou potřebovat nové. Musí také zkontrolovat čepice a rukavice a prohlédnout zimní kombinézy. Budou se muset sklidit jízdní kola a letní oblečení a vybavení. A také je třeba připravit zahradu na chladnější roční období. Plus ještě všechno to, co se musí zvládnout každý den, plánování jídla, nákupy, vaření, mytí nádobí, úklid. Domácí úkoly a učení. Debaty o cvičebních úborech a o tom, co se bude dělat. A Sofie bude mít za chvíli narozeniny a chtěla by oslavu s diskotékou, bude potřeba vymyslet dárky, sehnat je a všechno naplánovat, musí se napsat a rozeslat pozvánky. Každou chvíli je tu nějaký důvod k oslavě – ať už se oslavuje někdo nebo něco. V létě měla narozeniny Grétka, později, začátkem září, měli s Johnem výročí svatby, už jsou spolu patnáct let. Už těmhle výročím ani pořádně nevěnovala pozornost, rok vždycky hrozně rychle utekl, nicméně skutečnost, že spolu vydrželi už jeden a půl desetiletí, lze považovat za úspěch. John ji v ten den probudil tím, že jí přinesl latte do postele a pak ji celý den rozmazloval, vzal ji na skvělý oběd do přepychové restaurace Ekenäs. Říkali si navzájem pěkné věci, on jí tiskl ruku, díval se jí hluboko do očí a prohlásil, že by s ní rád zůstal ještě alespoň dalších patnáct let, tak je to, má drahá ženo. Cecilie se trochu styděla, protože ji nenapadlo dát mu nějaký dárek, a on jí přitom daroval stříbrný náhrdelník s korály. To vůbec nevádí,

ujistil ji. Já žádný tretky nepotřebuju. Ten nejkrásnější dárek už jsem dostal. A pak jí ovinul ruku kolem pasu, přitáhl si ji k sobě a něžně ji políbil.

Každopádně sedmnáctého října je čeká další rodinná sláva. Sofie bude slavit šesté narozeniny, už je to mladá dáma a o nadcházející oslavě mluví v podstatě každý den. Takže není nejmenší šance, že by tenhle významný den snad mohl upadnout v zapomnění. Cecilie cítila, jak ji pocit povinnosti vyčerpává, připadala si unavená ještě předtím, než se vůbec s plánováním oslavy začalo. Budou samozřejmě muset pozvat celou Sofininu třídu. Někde si vypůjčit diskokouli. A pak je tu ještě hudba – kdo bude dělat diskžokeje? Taneční parket v obývacím pokoji. Párky a zmrzlina, limonáda a brambůrky. A taky nějaký hry, co říkáš, mami, a možná taky hledání pokladu, vid', tati? Sofii zářily oči očekáváním, byla však na ní znát i jistá nervozita. Ta se nikdy nespokojí s nějakými polovičatými opatřeními.

Páté dítě. Kniha ležela na kuchyňském stole a na jednu stranu Cecilii vábila, na druhou stranu jí naháněla strach. Když v ní zalistovala, bylo jí jasné, že její obsah rozhodně nebude nijak optimistický. Harriet s Davidem se seznámili na jakémsi firemním večírku a okamžitě se do sebe zamilovali. Jako ona a John? Ano, možná. Cecilie se posadila a úplně pustila z hlavy, že by ještě měla naložit prádlo do sušičky. Přečetla si první stránku a pak druhou, četla dál, tahle Harriet, i ona má dvě sestry, ona sama je nejstarší. Cecilie je sice prostřední sestra, ale i tak, tři sestry v románu a tři sestry ve skutečnosti... A tohle je taky zvláštní, i v téhle rodině, v rodině, kterou si vymyslela Doris Lessingová a ve které se má stát něco zvláštního, mají dva kluky a dvě holčičky.

Musela čtení na chvílku přerušit, protože jí přišla esemeska. John chtěl vědět, jestli má vyzvednout děti, skončil s prací dřív a je unavený. Mohl by ještě využít příležitost a nakoupit. Dají si k večeri masové kuličky? Ano, to bude prima, odpověděla Cecilie. Vzala si s sebou knížku do obývacího pokoje, lehla si na pohovku a četla dál.

Luke, první dítě, se narodil v jejich velké posteli. Na svět mu pomáhala hlavně porodní asistentka, i když doktor Brett u toho byl také. David a Dorothy drželi Harriet za ruku. Je zbytečné dodávat, že doktor by byl býval radši, kdyby Harriet rodila v nemocnici. Ale ona byla neoblomná a setkala se s odmítnutím – z jeho strany. Byl chladný, větrný večer krátce po Vánocích. V pokoji bylo krásně teploučko. David plakal. Dorothy plakala také. Harriet se smála a plakala zároveň. Z porodní asistentky a doktora vyzařovala vítězná a slavnostní nálada. Všichni si dali šampaňské a trošičku ho nalili i malému Lukovi na hlavičku. Psal se rok 1966.

První dítě, chlapeček. No samozřejmě. Zrovna jako její a Johnův prvorozený syn William, který se narodil jednoho chladného lednového dne. Jejich vstupenka do úžasného a vyčerpávajícího světa rodičovství. Jejich život se tehdy radikálně změnil, už nikdy nebude takový, jaký býval předtím. Teď už je William velký, má svůj vlastní život někde mezi kamarády, má svou vlastní partu. Z růžovoučkého miminka se stal vytáhlý mladý muž, který už má nakročeno do puberty.

Dítě nepřestávalo kopat. Když ležela na zádech, jako by byl ten malý divoch ještě čínorodější, jeho pohyby jí však zároveň dodávaly jistotu. Dokud tohle poštuchování a převalování cítí, je všechno v pořádku.

Už na straně 37 přišla Harriet znovu do jiného stavu. Tohle mělo být ono páté dítě. Cecilie se trochu zarazila a položila si knihu na hrudník. Opravdu by měla číst dál? Možná by to měla nechat plavat? Ale někdo jí tu knihu poslal. Někdo se očividně domníval, že by bylo dobře, kdyby se s příběhem Harriet a Davida seznámila.

Přidržela si román před očima. Znovu si důkladně prohlédla obálku. Žena s chlapcem na klíně. Západ slunce. Nebo snad svítání? A kam to jedou?

Vtom zaslechla, jak v zámku zarachotil klíč a jak se vchodové dveře otevřely a zase se zabouchly.

– Ahoj, křikl chlapecký hlas. – Jsem doma!

Vzápětí už tu byl Marcus, sklonil se k ní a vtiskl jí na tvář studený polibek.

- Tobě není dobře, mami? zeptal se znepokojeně.

Cecilie se posadila a usmála se.

- Ale ne, je mi skvěle. Jenom jsem si na chvílku lehla a trochu jsem si četla. Když člověk čeká miminko, musí přece odpočívat.

- A jakpak se má bráška? zajímal se Marcus a přitulil se k ní.

- Nezlobí tě? Doufám, že tě nekope tak moc, až by to bolelo?

Marcus ani na vteřinu nepřipustil možnost, že by snad nový přírůstek do rodiny mohl nebyť bratříček. Tvrdil, že je se svým budoucím, zatím nenarozeným sourozencem v přímém spojení a že je nad slunce jasnější, že to nové miminko bude třetí kluk. Cecilie i John se pokoušeli jeho očekávání trochu usměrnit a znovu a znovu mu opakovali, že nevědí, jestli se narodí chlapeček nebo holčička, Marcus byl však skálopevně přesvědčený, že má pravdu. Bude to bráška, dostane jméno Gustav a budou mu říkat Piškotek.

- Ale kdepak, miminko je moc hodné, odpověděla Cecilie a nadechla se vůně podzimu, která jejímu synovi ulpěla ve vlasech.

- Máš dneska fotbal?

- Od šesti, přikývl Marcus. - Ale teď jdu ještě na počítač.

- Nemáš nějaké úkoly?

Marcus jenom pokrčil rameny.

Cecilie zavrtěla hlavou.

- Tak to tedy ne. Napřed si musíš udělat úkoly, to přece víš. Počítač a všechno ostatní až potom.

Marcus si povzdychl.

- Ale mami!

- Žádné ale. Dobře víš, jak rychle odpoledne uteče, a ty pak najednou pozdě večer zjistíš, že jsi na nějaký úkol úplně zapomněl, a začneš panikařit. Jen si je radši napiš teď, dokud máš čas.

Marcus se netvářil zrovna nadšeně, nicméně vytáhl z batohu učebnice a zamířil do kuchyně.

- No dobře, dobře, ale napřed si dám trochu kaka, zamumlal.

- A teprve pak se pustím do matiky.

Už brzy bude dům plný života. Dorazí John s děvčaty, časem se dostaví i William. Bude potřeba uvařit večeři a znovu se rozjede známý večerní kolotoč. Zrovna tak jako v sedmdesátých letech v Anglii v rodině Harriet a Davida.

JAKO ŠÉFREDAKTORKA NĚKOLIKA ČASOPISŮ a známá osobnost byla Christina Lundová ve světě médií ostrřílená harcovnice. Byla zvyklá, že ji kdekdo veřejně posuzuje, že bývá zpochybňována, že ji lidé někdy chválí a často kritizují. Že je všem na očích a je ostře sledována, že ji někteří milují a jiní nesnášejí. Že je předmětem závidění, trpkosti, nepřejčnosti a drbů. Její nejniternější já znal jenom málokdo, o to víc lidí se domnívalo, že na takovou slavnou mediální osobnost můžou vznášet různé požadavky. V průběhu let se o její přízeň ucházela spousta různých institucí, dostávala tisíce pozvánek na všemožné akce a události, často ji žádali, aby se zúčastnila nejrůznějších studií, anket, výzkumů veřejného mínění a panelových diskuzí. O všech těch dopisech od čtenářů, kterých jí chodily celé hromady, ani nemluvě. Dopisy od lidí všech věkových kategorií, dopisy na nejrůznější témata psané v různém tónu. Někteří lidé jí mazali med kolem úst, větší se ale za jejich lichotkami skrývaly nějaké postranní úmysly, byli tu všichni ti dobrodruzi, kteří chtěli získat nějaké výhody, kteří se snažili získat lepší postavení na její úkor, kteří se toužili prosadit a udělat hvězdnou kariéru, aniž by se kvůli tomu museli nějak namáhat. Lidé, kteří chtěli získat alespoň střípek z jejího úspěchu, kteří prahli po tom, aby se mohli pohybovat v její blízkosti. Dostávala pohlednice, ale i dokumenty psané na stroji či vzkazy ledabyle naškrábané na kousku papíru, chodily jí ze všech koutů země a dokonce i ze sousedních států. Nyní získala značná část korespondence elektronickou podobu a odehrávala se prostřednictvím e-mailu, někteří lidé jí ale i nadále posílali dopisy poštou. O něco ji prosili, přicházeli s novými nápady a samozřejmě také s kritickými komentáři. Někomu vadilo, že se v jednom z článků objevily nahé ženy. Další čtenáři projevovali nespokojenost, že vycházejí články o sexu. Někdo chtěl světu sdělit svůj vlastní příběh. Všechny tyhle životní osudy se ale do časopisu samozřejmě nemohly vejít. A poté co začala být Christina coby televizní hvězda víc na očích, hromada dopisů ještě vzrostla. Přicházely komentáře obdivné, ale i zlomyslné. Někdo jí lichotil,

někdo se jí vysmíval. Některé ženy jí skládaly poklony, z dopisů jiných přímo číselo pohrdání. Většinu „papírové“ korespondence odfiltrovala Christininá pravá ruka a osobní asistentka, energická Maud, která měla agendu své nadřícené i její časový rozvrh zcela pod kontrolou. Většina dopisů letěla rovnou do koše. Christina nesnášela, když se schraňovaly zbytečnosti. Výjimku ovšem tvořily dobré nápady. Ty pečlivě archivovala a snažila se je co nejlépe zužitkovat.

Do které kategorie bych měla zařadit tohle? pomyslela si, když otevřela jeden z mnoha dopisů, které našla v deskách na svém stole. Byl napsaný na kvalitním papíře, byl to ručně vyráběný přírodní papír, který se kupoval po jednotlivých listech a měl lehce nepravidelné okraje a nádhernou strukturu. Tohle nebyly žádné hromadně zpracované anonymní papíry formátu A4, které se používaly ve všech kancelářích po celé zemi. Ne, z tohohle papíru vyzařovala elegance – a totéž platilo i pro písmo. Zato obsah dopisu byla jedna velká záhada. Christina si ta slova přečetla třikrát, ale ani napotřetí se jí je nepodařilo pochopit.

Milá Christino! Síla je především ženská vlastnost a ten, kdo má sílu, má také nástroje, které potřebuje, aby získal moc. Jenomže moc člověka opájí a může být ničivá. Bohatství nám stoupne do hlavy, zatemní nám smysly. Když má někdo něčeho hodně, může také hodně ztratit. Můžete si dovolit tohle riziko podstoupit?

Co má tohle propána znamenat? Otočila papír a marně se pokoušela najít něco, co by jí umožnilo zjistit, kdo dopis poslal. A žádné vodítko jí neposkytla ani obálka. Šéfredaktorka Christina Lundová plus adresa *Magazínu F*. Nic pozoruhodného. Poštovní razítko se nedalo rozluštit, inkoust byl moc světlý a některá písmenka a číslice byly nečitelné.

Dopis, z něhož se nedá vyčíst, s jakým úmyslem byl napsán. To bylo skutečně neobvyklé. Většinou pisatelé něco chtěli, na něco se ptali, nad něčím se zamýšleli, měli nějaké požadavky. Sice se možná někdy ze začátku vyjadřovali nadneseně a rozvláčně, ale nakonec z textu vždycky jasně vyplynulo, co chtějí. Někdo

se toužil objevit v článku o módě, jiný se chtěl ocitnout v centru dění, něco ovlivnit. Tihle lidé by si také rádi ukrojili kousek koláče, přišli trochu k penězům. Získali práci. Ale ať už je to cokoli, vždycky něco chtějí. Jenomže co může chtít pisatel tohohle dopisu? Měla by to probrat s Maud a vyslechnout si, co si o tom myslí ona.

Christina se v kancelářském křesle potaženém měkkou bílou koženkou pohodlně opřela. Přejela pohledem po svém širokém psacím stole, po policích s knihami a časopisy, po stěně, kde byly rozvěšené jednotlivé stránky příštího čísla *Magazínu F*. Tady se cítila sebejistá, bylo to její království. Kancelář šéfredaktorky, srdce celé redakce. Teď byl ale klid narušen. Anonymní dopis ležel před ní na stole, a jako by svítil. Christiny se zvolna zmocňovalo neurčité podráždění, rozčilující pocit ztráty kontroly. A tenhle pocit v ní vždycky probouzel neklid a nervozitu. Potřebu se nějak utěšit. Touhu utéct, nějak ten vnitřní zmatek utišit. Christina si slíbila, že nebude slabá a bezzásadová, ten slib si dávala každý den, ale stejně často ho porušovala. Dopoledne, až do oběda, to ještě šlo, ale potom jako by se síla vůle nenápadně vytrácela, jako by to psychika prostě vzdala. Jenom trošičku, žadonil slabý hlásek hluboko v Christinině břiše. Jenom trošičku, maličko, to přece nemůže nijak uškodit, ne? Jenže brzy už se jí to nestávalo jenom třikrát nebo čtyřikrát týdně, ale každý den, a navíc začínala čím dál dřív.

Nedokázala odolat. Jedna malá stamprička by jí hned spravila náladu, navíc se den přece chýlí ke konci a redakce se už začala pomalu vylidňovat. Jenom Maud ještě seděla u svého stolu a zuřivě bušila do klávesnice počítače. Christina ji slyšela i přes zavřené dveře.

Nejspodnější zásuvka jejího stolu. Tam na ni pod starými čísly americké verze *Vogue* a ohmataného britského vydání *Elle* čeká její útěcha. Zbývá však už jen ubohých pár kapek. Bude to stačit jen taktak. Když Christina vytahovala whisky ze zásuvky, odšroubovávala uzávěr, přikládala si hrdlo láhve k ústům a vlé-

vala si palčivou zlatožlutou tekutinu do hrdla, prsty se jí třásly. V břiše se jí okamžitě rozlilo teplo a spolu s ním se dostavila úleva. Konečně si může v klidu uspořádat myšlenky. Podráždění se proměnilo v pocit připomínající radost, vděčnost. Vždyť co může znamenat jeden dopis z mnoha? Někdo ji obdivuje, myslí si o ní, že je silná. Vlastně tam ani nestojí nic nepříjemného, je to spíš jakési ujištění, jak je schopná. Ale že toho v té láhvi zbývá už jenom tak málo! Možná by si měla cestou domů skočit do obchodu pro další. Vždyť co dělají její vrstevnice? Polykají plno různých „pilulek štěstí“, chodí na psychoterapie a litují se, některé si možná najdou mladého milence. To už je lepší alkohol, je to přírodní záležitost, nemá v sobě žádné umělotiny. A není pro starší ženy sem tam trocha alkoholu dokonce prospěšná? Jako prevence proti srdečním a cévním chorobám? No samozřejmě. Tedy pokud to člověk nepřehání. A to ona přece nedělá.

Někdo zaklepal a Christinina noha v lodičce se rychle opřela o spodní zásuvku stolu a přibouchla ji. Do dveří vstrčila hlavu Maud a zamávala štosem papírů.

– Stihneš se, než půjdeš, ještě mrknout na pár faktur? zeptala se a obdařila Christinu typickým úsměvem výkonné asistentky, který naznačoval, že se s případným „ne“ odmítá smířit.

– No jistě, odpověděla Christina a spěšně na sebe stříkla trochu nového parfému Élégance. Nedávno dostala jeho vzorky a právě měla jeden z nich náhodou na stole před sebou. – Už jsi vyzkoušela tohle? Těžší vůně jsou takhle na podzim báječné, pokračovala a snažila se přitom, aby její hlas zněl co nejveseleji a nejnevinněji. Zdá se jí to jenom, nebo na ni Maud skutečně vrhla nedůvěřivý pohled? Že by k ní snad pach alkoholu proniknul i přes tu květinově sladkou vůni?

– Dostali jsme vzorky pro všechny v redakci, připomněla jí Maud. – Je to nádherná vůně.

Christina s úsměvem natáhla ruku a vzala si od ní pečlivě srovnané faktury. Proč si připadá, jako by ji někdo přistihl při něčem nepatřičném jenom proto, že si dala mikroskopické množství

whisky? Možná by se na ten nákup cestou domů měla vykašlat, měla by si vzít taxíka a vyrazit rovnou za Larsem-Åkem. Určitě už má hotovou večeri.

Ano. Přesně tohle by měla udělat. Podepsala faktury a zvedla se od stolu. Oblékla si kabát a podívala se do zrcadla, které viselo na stěně vedle knihovny. Slova, slova, slova. Kdyby se tak měla zabývat vším, co jí lidé napíšíou! To už by se dávno zbláznila. Jsou to nesmysly, nic jiného než nesmysly. Udělá nejlíp, když ten dopis hodí do koše. Ať je napsaný na jakkoli luxusním papíře. Ale místo toho jej znovu složila, vrátila ho zpátky do obálky a tu hodila do spodní zásuvky stolu, aby tam dělala společnost teď už prázdné láhvi od whisky. Jen ať si tam ten dopis nějaký čas zůstane – dokud se nerozhodne, že ho skutečně vyhodí.

DŮM JÍ NAJEDNOU PŘIPADAL HROZNĚ PRÁZDNÝ. Susanna se zastavila v hale a přešla pohledem dokonalý pořádek, který tady v přízemí vládl. Orientální koberec, originály obrazů, které byly vkusně rozmístěné po stěnách. Odkládací stůl a zrcadlo zasažené v masivním zlatém rámu. Naleštěné parkety, na kterých nebylo ani smítko prachu. Její domov by mohl klidně figurovat v časopise o stylovém bydlení. Připadala si tu skoro jako v nějakém muzeu, byl tu klid, ale zároveň zde panovala jakási strnulost.

Její manžel Thomas pochopitelně ještě nebyl doma, i když už bylo skoro devět večer. Odložila svazek klíčů do misky na stolečku u vchodu a skopla z nohou kozačky. Pověsila si bundu s kožešinovou kapucí na obvyklé místo na věšáku a vklouzla do měkkounkých plyšových bačkor. Podlaha už začínala studit do chodidel. Tenhle velký dům se nikdy pořádně neprohrál, a vzhledem k tomu, že Susanna navíc neustále držela dietu, jí byla pořád zima. Ale tak už to prostě chodí, utěšovala se. Radši být štíhlá a mrznout, než aby mi bylo teplo, ale byla bych tlustá. No nemám pravdu, Susanno? Najednou měla sto chutí se téhle filozofii vzeprít. Dát si nadýchaný koláček se skořicí nebo croissant s čokoládovou náplní. Bohužel však doma žádné takovéhle zbytečnosti nemá. Nanejvýš tak ve spíži sáček vlašských ořechů, protože olej, který obsahují, je dobrý na pleť a na vlasy. Zdraví prospěšný tuk, tak se tomu říká. Funkční potraviny. Už má toho honu za fyzickou dokonalostí vážně dost. Jenže je tu ještě nějaká jiná možnost? Rozhodně netouží ztloustnout, vypadat po tělesné stránce podobně zanedbaně jako spousta jejích vrstevnic. Ne, po čtyřicítce se prostě oddělí zrno od plev. Některé ženy se dál udržují ve formě, protože se rozhodly být ve stáří zdravé, jiné zpohodlní a nemají dost rozumu na to, aby si hlídaly váhu a postavu.

Paní, která jim sem chodí uklízet, odvedla skvělou práci. Jako vždycky. Nedávno umytá kuchyně se jen leskla, ve vzduchu nad pracovními plochami utřenými s puntičkářskou pečlivostí se ještě vznášel závan citronové vůně čisticího prostředku. Kachlíčky, nerez a dřevo, kuchyně byla dost prostorná a klidně by se tam

mohlo usadit i dvacet lidí. Jenže všech deset masivních dřevěných židlí rozestavěných pravidelně kolem stolu zelo prázdnou, tichá připomínka, že dnes večer se v tomhle domě žádná večeře nekoná. Stejně jako se nekonala včera. Co si má se vším tím prázdným prostorem počít osamělá žena, jejíž dcera už se odstěhovala a jejíž manžel je očividně ženatý především se svou prací? Přes den toho mnoho nesnědla a teď ji opustila i ta lehká chuť na nějakou sladkou dobrotu. Bude jí stačit šálek čaje.

Čekala, až se začne vařit voda, a mezitím si vyndala ze skřínky čajový sáček. Nalila vodu do svého oblíbeného hrnečku s kytičkami a odnesla si čaj do obývacího pokoje. Rozsvítila stojací lampu, místnost zaplavilo světlo vycházející z malých lucerniček z barevného skla. Nechtělo se jí zapalovat oheň v krbu, připadalo jí to jako zbytečná námaha. I když by něco, co by ji zahřálo, potřebovala. Nedávají v televizi něco, co by stálo za vidění? Zapнула obrovskou plochou obrazovku, která zabírala skoro polovinu jedné z kratších stěn, a pokojem se rozezvučela znělka zpravodajství. Susanna se pohodlně uvelebila na měkké pohovce ve tvaru L a přikryla se slézově fialovou dekou. Natáhla si nohy před sebe a jemně zahýbala prsty.

Je to tak. Tak takhle teď vypadá její život. Thomas je pryč, Alexandra se odstěhovala. Susanniny sestry mají dost svých problémů. A z Christiny, jejich matky, je teď nová hvězda na televizním nebi, takže je momentálně plně zaujata všemi těmi svými úžasnými projekty. Ale co já? chtělo se Susanně najednou zakřičet. Jistě, má nějaké kamarádky, ženy, které jsou na tom podobně jako ona, které nedávno překročily čtyřicítku nebo se k ní blíží a jejichž manželé také pracují v různých fondech a bankách a děti už vyrostly z puberty a jsou dospělé. Ženy, které mají svou vlastní kariéru – anebo také ne. Ženy, které podobně jako ona jen zřídka kdy budí dojem, že jsou spokojené, navzdory veškerému nadbytku, ve kterém žijí. Jak je možné, že jsme tak strašně nešťastné? přemítala Susanna, když se dívala na zprávy o povodních v jakési asijské zemi a o zemětřesení v jině. Umouněné a uplakané děti

v náručí otrhaných matek. Balíky s léky a potravinovou pomocí, které na místo posílají Spojené národy a kterých není nikdy dost. Už ji unavuje neustále poslouchat zprávy o všech těch neštěstích, ke kterým ve světě dochází. Války, hlad. Násilnosti. Všude je tolik chudoby a bídy. A ona má přitom tu drzost, že si sedí ve svém přepychovém obývacím pokoji a připadá si nespokojená.

Cítila, jak se jí hrudí šíří panika. Natáhla se po iPhone v diskrétním zlatém pouzdře. Napřed navolila Christininu číslo. Nikdo to nebral. Pak zkusila Marii, mladší ze sester. Hovor se přesměřoval do hlasové schránky. Měla by zavolat babičce Sonje, prohodit se starou dámou pár slov? Ne, do toho se jí nechce. Takže zbývá Cecilie. Druhá sestra, která jí je věkem nejbliž. Ačkoli jsou jejich životy naprosto rozdílné, právě Cecilie jí rozumí ze všech nejlíp. O těchhle stránkách své existence se může bavit především s ní. Tedy pokud se s nimi v tuhle chvíli vůbec dokáže svěřit. Vybuodovala si jistou vnější fasádu, prostě nemohla jinak. Ale i tak. Zlomky pravdy přece jenom pronikly na povrch.

– No ne, ahoj Susanno.

Cecilie telefon zvedla, spolehlivá jako vždy. Čeká už páté dítě, a přitom je to právě ona, kdo je ostatním neustále k dispozici, kdo si pro ně pokaždé najde chvíli.

– Nazdárek. Neruším?

Samozřejmě že rušíš, Susanno, ovšem to jsi dozajista věděla, ještě než jsi tohle číslo vytočila. Ale stejně jsi to udělala. Nedokázala jsi odolat, tenhle chaos tě přitahuje, chceš mít pocit, že jsi alespoň částečně jeho součástí. Silná, Susanno, vždycky jsi byla silná. Ale zároveň se v tobě ve chvíli, když jsi uslyšela Cecilii a někde v pozadí ještě navíc hlasy chlapců a nějaký rámus, něco zlomilo. Dnes večer nemáš sílu cokoliv předstírat. Potřebuješ popravdě říct, jak se věci mají. A jak se tedy mají? Ach, to kdybys tak věděla.

Jenže právě tady je nejspíš ten zakopaný pes. Že toho ví tak málo. S každým dalším rokem jako by ztrácela víc a víc toho, co tvoří její podstatu.

– S tím si vůbec nedělej starosti, řekla Cecilie.

Jenomže to nebylo upřímné. Pochopitelně. *Jistěže rušíš, klidně bys kvůli tomu, aby ses sestře svěřila s těmi svými malichernými problémy, mohla zavolat později. Ale ne, musí to ze sebe dostat teď a tady.*

- Tak prima. Víš, ono... ehm... Já... nevím, jak to říct. Jenom si s tebou prostě potřebuju promluvit. Můžu?

Její hlas zní tak úzkostně. Najednou je hrozně nervózní. Dělal jí těžkou hlavu starosti druhých. Má strach, že bude na obtíž.

Ty, které bylo vždycky všude plno, Susanno! Jak to, že jsi najednou tak přecitlivělá a zranitelná? Že by za to mohla osamělost? To ticho, které se kolem tebe najednou rozhostilo a všechno zadusilo? Sedíš si na své měkoučké luxusní pohovce s nejnovějším modelem iPhone u ucha, oblečená do drahého kašmírového svetříku a s rukama s dokonalou manikúrou, kterým se dostalo v salonu krásy té nejlepší péče. Jenomže to nestačí, já chci něco víc. A kdo mi to může dát? Musím si vystačit sama?

- Nemám nikoho jiného, s kým bych si o tom mohla promluvit, téměř zašeptala do telefonu, jako by se bála, že se ozvěna těch slov odrazí od stěn jejich velké vily a z nabílených panelů se jí hlasitě vysměje.

Venku je noc. Vládne tam podzimní temnota a chlad. A někde tam je i Thomas, možná na nějaké pracovní večeři, možná na jednání, které se protáhlo, možná v situaci, ve které si ho ani nechce představovat.

- Chápu, odpověděla Cecilie. - Můžu ti zavolat za chvíli? Až se to tady trochu uklidní. Slíbila jsem Marcusovi, že mu pomůžu s angličtinou. Znáš to.

Jak už je to dlouho, co Susanna naposledy pomáhala s učením Alexandře? Deset let? Ostatně pomáhala jí vůbec někdy?

Na tom přece vůbec nesejde.

Nebo že by to naopak bylo velmi podstatné?

- Jasně, zavolej, řekla do telefonu a cítila, jak se jí nenápadně začínají ozývat svaly unavené po cvičení. Ještě že do toho fitness centra chodí, tam se může vysílit skoro až do bezvědomí. Když

namáhá svaly, zbytek života zmizí v černé díře potu a opakujících se pohybů.

Běhám a posiluji, tedy jsem. Dřu se a potím, až pro mě neexistuje nic jiného.

CECILIE BY ZE VŠEHO NEJRADŠI ČETLA DÁL, ale účinně jí v tom zabránila večere. Jediná literatura, do které se teď mohla ponořit, byly žakovské knížky, zprávy z předškolní přípravy a učebnice. Menší děti nezabíraly ani z poloviny času co starší. William začal se španělštinou a teď chtěl vyzkoušet ze slovíček. Marcus se zase chtěl bavit o politice – už takhle brzy? –, protože začátkem podzimu proběhly volby, a v důsledku toho se ve škole probírala témata jako státní zřízení a demokracie. Mami, a proč jsi volila, koho jsi volila? Tati, která strana je podle tebe nejlepší? A jak zařídit, aby všechno bylo spravedlivý, když v chudejch zemích lidi trpí hladem a v bohatejch mají víc, než potřebují? Co si o tom myslíte?

Politika je zajímavá, říkala si Cecilie v duchu. Jenomže kdykoli se člověk chce bavit o tom, co je pro stát nejlepší, zvrhne se to v malichernou hádku. John se klonil k levici, ona sama byla spíš nerozhodná. Občas ji John rozčiloval, připadalo jí, že je pokrytec. Vždyť přece sám podniká, to nevidí všechny ty nevýhody, které s sebou přináší skutečnost, že drobní podnikatelé mají horší podmínky? No dobře, ty jsi zaměstnaná ve zdravotnictví, argumentoval občas její manžel, můžeš snad říct, že jsi doopravdy spokojená? A teď, když budou u moci pravičáci, na tom budete ještě hůř. Navíc se v tomhle člověk nemůže ohlížet jenom na svou vlastní peněženku, jsou tu i důležitější otázky, například solidarita nebo spravedlnost. V nejhorších případech to v Cecílii vyvolalo pocit, že se John chová povýšeně, a rozzlobila se. Potom vzduchem občas létaly fráze jako „salonní komunista“ a šli spát rozhádaní. Jako kdyby do jejich politických debat ve skutečnosti pronikalo něco dalšího, jako kdyby se jejich rozdílné názory týkaly jiných problémů, které se skrývaly pod povrchem.

Otázky spojené s ženskou rovnoprávností, ty takzvané „měkké hodnoty“, co to vlastně je? Stejný plat za stejnou práci, to je jasné. Možná i jistá pozitivní diskriminace při přijímání do zaměstnání. A pak ty věčné problémy ve zdravotnictví. Jak snížit daňové zatížení a přitom udržet zdravotní péči spravedlivou

pro všechny? Tohle téma hodně probíraly s kolegyněmi v práci, zvláště intenzivně se o tom debatovalo před volbami. Vrchní porodní asistentka Tatiana, která do Švédska přišla z bývalé komunistické země, se vyjadřovala velmi nekompromisně. „Už nikdy žádné sociální demokraty ve vládě,“ prohlásila. „Dělali, co mohli, aby Švédsko přivedli na mizinu, jen se podívejte, jak to vypadá u nás v nemocnici. Já jsem pro konzervativce. Pochopitelně. Koho jsi volila ty?“ A pohlédla výrazně nalíčenýma očima na Cecilii. Cecilie sebou trhla. To se přece ve Švédsku nedělá, aby se na to člověk zeptal takhle na rovinu a bez okolků. Tatiana by už po všech těch letech, které tady strávila, měla vědět, že nemůže položit takovouhle přímou otázku. To je přece osobní věc, koho člověk volí, nikdo se s tím nemusí nikomu svěřovat.

Marcus navíc potřeboval nové cvičky. William zase přišel s tím, že už mu jsou malé kecky. Marcus se přiznal, že si někam založil tepláky. A navíc by potřeboval nové kopačky, takové, aby se v nich dalo hrát i na štěrku. Copak jedny nedávno nedostal? Ne, ty jsou jenom na umělý trávník. No dobře, a co boty do tělocvičny, za chvíli už jim přece venkovní tréninky pro letošek skončí, ne? Ano, ty by potřeboval taky. Cecilie se dala v duchu do počítání. Tisícikorunové bankovky jí tančily před očima, boty, to bude minimálně osm set, tepláky, to je dalších pět nebo šest set, William, to bude ještě několik dalších tisícovek, a pak jsou tu ještě různé účty a taky jídlo. Přídavky na děti nepokryjí vůbec nic. Kdyby ona, Cecilie, jednou vstoupila do politiky, poskytla by rodinám s dětmi pořádné daňové úlevy a možná by jim přiznala i nějaké rodičovské příspěvky. Cecilie Lundová v politice! Možná by se do toho jednoho dne, až děti vyrostou, mohla pustit. Tedy pokud jí tou dobou budou na něco takového zbývat síly.

A teď jí ještě zavolala Susanna a mluvila, jako by byla duchem nepřítomná. Susanna má neustále nějaké problémy. Starší sestra si žije svůj život odtržený od každodenní dřiny, sedí si ve své pozlacené oáze bez sebemenších starostí, a přitom skoro pokaždé, když s ní Cecilie mluví, působí strojeně, uštvane nebo otráveně.

Jak můžou být někteří lidé tak sebestřední? Cecilie si občas říkala, že by se její sestra měla trochu rozhlédnout kolem sebe a přiložit ruku k dílu tam, kde je to zapotřebí. Rodina by měla držet víc při sobě, každý by měl podle svých možností pomáhat ostatním. Jenže Susanna jako by byla k potřebám ostatních slepá, a Cecilie byla zase příliš hrdá na to, aby sestru prosila o pomoc, když ji Susanna sama od sebe nenabídla. Bylo snazší se obrátit na mladší sestru Marii, která měla stejně staré syny jako ona, tvrdě pracovala a své starosti s ní štědře sdílela.

Konečně měla většinu večerních povinností odbytých. William se usadil u počítače, Marcus si zalezl do postele. V kuchyni bylo jakžtakž uklizeno, špinavé oblečení se přesunulo do košů na prádlo, které byly strategicky rozmístěné na několika místech v přízemí i v patře. Dokonce i hračky, které před večerí roztahaly po domě Grétka se Sofií, zmizely v krabicích v dětském pokoji.

- Jdu zavolat Susanně, sdělila Cecilie Johnvi. Jenom přikývl a dál upíral oči na displej iPhone. Cecilii se zdálo, že tohle poslední dobou dělá polovina lidstva. Ona sama ještě iPhone neměla, připadalo jí to zbytečné, jenže když se pak dívala na Johna a dokonce i na Williama, který tuhle vymoženost dostal od Christiny, a viděla, jak jsou do těch svých malých dotykových displejů pohroužení, vzbudilo to její zájem. Jenomže tyhle telefony jsou hrozně drahé. Kopačky na šterkový povrch pro syna, nebo iPhone pro matku? Odpověď byla jasná.

Cecilie vklouzla do ložnice a zavřela za sebou dveře. Lehla si na postel a zvedla sluchátko. Telefon na nočním stolku - brzy už asi budou historicky poslední rodina na světě, která má ještě pevnou linku.

- Ahoj, Susanno. Promiň, že jsem předtím byla trochu podrážděná. Ale kluci toho teď mají do školy hrozně moc a chodí pozdě spát.

- Nic se neděje.

Susannin hlas zněl bezvýrazně.

- Jsi sama doma? zeptala se Cecilie.

- Hm. Thomas pracuje.

- A co se děje?

- Promiň, nechtěla jsem ti volat a stěžovat si. Víím přece, že sama máš svých starostí dost.

Susannin hlas zněl nezvykle drsně. Že by plakala?

- Jsem tady. Jenom povídej.

Susanna se zhluboka nadechla.

- Je to ode mě vážně hloupé, volat ti a dělat scény. Omlouvám se. Ale když já si připadám tak hrozně osamělá. Jako by o mě už nikdo nestál, jako bych pro nikoho nic neznamenal. Někdy si říkám, že jsem snad neviditelná, že vůbec nezáleží na tom, co dělám nebo říkám.

Cecilie ji poslouchala a zamyšleně přitom pozorovala prasklinu na stropě. Sestriny stížnosti jí zněly povědomě. Pocit, že člověka nikdo nevidí, že ho nikdo nepotřebuje. Pravá tvář sebelítosti. Panebože.

- Ale no tak, sestřičko, my tě přece máme rádi, ujistila Susannu v naději, že by Susanně takhle útěcha třeba mohla stačit. Ale pochopitelně nestačila. Ani zdaleka ne.

- Když já jsem tak hrozně nešťastná.

- Máte nějaké problémy s Thomasem?

Susanna si odfrkla.

- Thomas! Vždyť už ho pomalu ani neznám. Většinou prostě jenom přijde a zase odejde. Bere náš dům spíš jako nějaký hotel. Vidím jenom jeho boty a obleky a po ránu hrnky od kávy, kterou vypil, ale jinak jako bych byla vdaná za pouhou představu o něm.

- Když jsme se s vámi v létě viděli na ostrově, připadalo mi, že mezi vámi všechno klope, poznamenala Cecilie.

- Umíme se dobře přetvařovat, povzdychla si Susanna.

- Ve skutečnosti jsme si čím dál cizejší. Jemu vyhovuje, že mě má, potřebuje elegantní manželku, kterou s sebou může, když se mu to hodí, brát na obchodní večere. Někoho, kdo se mu stará o dům. Vlastně už jeden druhého ani pořádně neznáme.

- A jak to máte se...

- S čím?

Intimní život spolu probíraly jen málokdy. A rozhodně ne takhle otevřeně. Možná je však právě proto nejvyšší čas, aby se na něj sestry zeptala.

- Se sexem.

Susanna ze sebe vyrazila zvuk, který se dal v lepším případě považovat za neradostné zasmání, v horším případě za hořký povzdech.

- Sex? Co to je? V tomhle směru je to u nás taky hotová katastrofa. Jako by všechno prostě umřelo. Proč bychom se měli navzájem dotýkat? Vždyť spolu sotva promluvíme, vidíme se jenom zřídkakdy, proč bychom se tedy měli milovat? Po čtyřiaadvaceti letech manželství nemůžu tvrdit, že by to mezi námi ještě nějak jiskřilo. Ne, to už je pryč.

Naposledy včera si John lehl k Cecilii, pohladil ji po břiše, ve kterém nosí jejich dítě, nechal prsty bloudit po teplé a měkké pokožce. Naposledy včera jí přidržel zápěstí za hlavou a políbil ji, pak jí klouzal jazykem po hrdle dolů k ňadrům, a její ztmavlé prsní dvorce jeho ústa nadšeně přijaly. Susanna mluvila dál, ale Cecilie byla najednou ztracená ve vzpomínkách, ona a John, jejich těla se setkala už tolikrát, ale přitom to bylo pokaždé nové, objevné, byl to jakýsi dar. Těhotenství se u ní jako obvykle projevovalo i zvýšenou citlivostí, nervové buňky volaly po Johnových dotecích. Nikdy nebyla tak eroticky vnímavá jako právě uprostřed těhotenství, to bylo její tělo obzvláště smyslné a plné křivek, ňadra měla těžká a dychtivá a rozkrok neustále vlhký téměř elektrizující touhou. Jak tak ležela na posteli se sluchátkem v ruce, přitiskla kolena k sobě a zadoufala, že za ní John už brzy přijde. Že zhasne světlo, vezme ji do náruče, něžně jí odhrne vlasy z čela a uloží svou nahotu vedle její.

- Chceš říct, že... že vy dva nikdy?

- Přesně to chci říct.

- Vůbec nic?

- Nic moc. Počkej, kdy něco bylo naposledy... Nejspíš v červnu. Ale bylo to takové polovičaté. Tedy ne že bych o to nestála. Spíš je problém... v něm. Je pořád unavený. Ve stresu. Nebo tu vůbec není. Nebo musí být celou noc vzhůru a sledovat indexy - Dow Jones, Nikkei, Nasdaq nebo jak se všechny ty zatracené burzy jmenují. Mám toho plné zuby, Cecilie. Už to nevydržím. Copak to takhle má být už napořád? Až do důchodu? A co potom? Pak už člověka čekají jenom nemoci a smrt? V životě přece musí být i něco víc než jenom tohle, co myslíš?

Takhle upřímná Susanna nikdy předtím nebyla. Nikdy nemluvila takhle otevřeně. Cecilie vyhnala z hlavy myšlenky na svůj vlastní sexuální život a téměř se jí zmocnily výčitky svědomí, že ona sama je na tom tak dobře. Má děti, dům, milujícího manžela. A co má Susanna? Peníze. To rozhodně. Jenomže jak daleko se člověk dostane, když je na tom dobře jenom po finanční stránce? Docela daleko - tedy pokud jde o nakupování všeho možného. Avšak vzájemná blízkost a láska se za peníze koupit nedají. Jakkoli to zní banálně.

DOBŘE MÍNĚNÉ RADY OKOLÍ. Všechny ty fráze. Neměl dojem, že by něco z toho zabíralo. Zapadali čím dál hlouběji do bažiny smutku a sebeobviňování. Jeho žena byla ještě pořád na nemocenské a nebylo jisté, jestli se vůbec někdy bude moct vrátit do práce. Třeba už do té agentury, kde pracovala jako reklamní textařka, ani zpátky nechce. A možná je to tak dobře, říkávala ve chvílích, kdy měla v hlavě jasněji. Vždyť je to stejně jenom povrchní a prázdný svět.

Byla pro něj úleva, když se dostal ven z domu. Ve chvíli, kdy bral schody po dvou, jako by se mu zbystřily smysly, když otevřel vchodové dveře a vyšel ven na ulici, jako by byl najednou vzduch daleko svěžejší. Tam nahoře byla modrá obloha rámovaná střechami domů. Na oknech zaparkovaných aut ještě po noci ulpívaly pozůstatky rosy. Přidal do kroku, má naspěch. Těší se na shon, který ho čeká v internetové agentuře, na příval povinností a úkolů, které ho budou provázet celý den. Práce mu poskytovala oddech od tíživého a temného soukromého života. A dnes má navíc v úmyslu si dopřát ještě jeden výlet do neznáma. Potřebuje od toho, co se stalo, utéct. Potřebuje být na chvíli někým jiným. Potřebuje změnit podobu a identitu, vklouznout do role, v níž bude vůči své minulosti imunní. Tyhle úvahy mu zaplavily nitro adrenalinem, samým napětím pevněji sevřel prsty obemýkající držadlo aktovky. Najde k tomu dost odvahy? Myslí na to už dlouho, zvážil si všechna pro i proti, a nakonec to došlo tak daleko, že už nemůže couvnout. Ten nápad v něm zapouštěl čím dál hlubší kořeny a nedopřával mu klidu.

Musí si dopřát novou šanci. Musí si vytvořit něco, co bude patřit jenom jemu. Co bude moci sám ovlivňovat a řídit. Na rozdíl od svého života s ní. Jejich společná cesta se teď úplně zvrhla, až to v něm vyvolává pocit, že uvízl ve vagonu vykolejeného vlaku, který se vymkl kontrole, a nemůže z něj vystoupit.

CECILIE SE ROZHODLA, že bude v práci na porodním oddělení pokračovat až do Vánoc, trochu to ovšem bude záviset i na tom, jak jí bude. Když přišla některá z porodních asistentek do jiného stavu, většinou přestala pracovat zhruba osm týdnů před porodem a ve třicátém druhém týdnu odešla na mateřskou dovolenou. Ceciliino těhotenství se tentokrát ze začátku neobešlo bez problémů, postihlo ji krvácení a o jedno z embryí přišla, nicméně když si pak přes léto odpočinula, zase se jí vrátily síly a znovu si připadala plná energie a elánu. Až se to malé narodí, měla by být doma alespoň sedm měsíců, pak ji na rodičovské dovolené vystřídá John. Teď sice práci trochu omezila a nechala si jenom dvě služby týdně, ale měla v úmyslu pracovat, dokud to půjde. Měla možnost domlouvat si další služby z týdne na týden. To jí navrhla sama Tatiana. „Budeš si brát služby, dokud budeš moct,“ prohlásila vrchní porodní asistentka a sledovala přitom rozpis v počítači. „A až už to nepůjde, prostě mi to řekneš.“

Noční službu už neměla hodně dlouho. Teď se zpravidla hlásila na odpolednní. A občas za někoho zaskočila a vzala si ranní, ale tomu se, pokud to šlo, snažila vyhýbat. Na ranní službu totiž musela odcházet z domu právě ve chvíli, kdy se budily děti, takže to pro ni představovalo značný stres.

Když se v prázdné šatně převlékala, v hlavě jí ještě dozníval rozhovor, který vedla včera večer se Susannou. Do nemocnice dnes dorazila nezvykle brzy, ale bylo příjemné, že si mohla se vším dát načas. Zvláště takhle v těhotenství nesnášela, když se musela honit, když dorazila do práce s jazykem na vestě. Pověsila si šaty do kovové skříňky, sportovní boty úhledně srovnala pod věšák. Tyhle drobnosti ji naplňovaly uspokojením. Už brzy se zase vrhne do světa rodičích žen, kde vládne chaos a zmatek. Před každou službou si vždycky v duchu říkala, co ji asi dnes čeká. Nikdy si na to napětí tak úplně nezvykla, trochu jí vadilo, že nemůže dopředu odhadnout, s čím se bude v následujících hodinách muset potýkat. Ale zároveň právě z tohoto důvodu svou práci tak milovala. To jí tady na oddělení drželo, ačkoli už

by zbytek těhotenství mohla strávit v pracovní neschopnosti.

V provozní místnosti vládl klid a mír. Oknem sem pronikaly paprsky unaveného podzimního slunce a zalévaly nástěnku měkkým zlatavým světlem. Cecilie si všimla, že na nástěnce visí fotografie Ramony Örnmaneové, legendární porodní asistentky propagující domácí porody. Srdečně vás zveme na seminář *Domácí porody – alternativa nebo hrozba?*, zněl nápis u obrázku. Takže se ta přednáška přece jenom bude konat, Tatiana Ramonu Örnmaneovou nakonec skutečně pozvala. Někteří zaměstnanci nemocnice přitom na domácí porody nepohlíželi zrovna nejlídněji. Někdo byl vyloženě proti, domácí porody podle něj představovaly obrovské riziko. Když dnes můžeme využít vymožeností moderní zdravotní péče, k čemu jsou tyhle podivné rozmary, které jenom hazardují se zdravím rodičky i dítěte? Sama Cecilie neměla na domácí porody vyhraněný názor. Svě čtyři děti porodila v nemocnici, a když na ni přišly porodní bolesti, nikdy ji ani nenapadlo, že by mohla děti přivést na svět někde jinde než na porodním oddělení. Ale tentokrát? Najednou už si nebyla tak jistá. Dokonce měla chuť vyzkoušet nějakou jinou alternativu, zároveň ji však překvapovalo, jak se její postoj najednou změnil.

Nalila si do hrnečku horkou vodu a ponořila do ní čajový sáček. Jak minuty ubíhaly, přicházely do obdélníkové místnosti další a další porodní asistentky a pomocné sestry a sedaly si. Ticho přerušilo kvílení vrtaček. Na oddělení se na několik týdnů nastěhovali řemeslníci a nezdálo se, že budou s opravami hned tak hotovi.

Jeden z telefonů se dal do vyzvánění. Ceciliina kolegyně, která k němu seděla nejbliž, zvedla sluchátko.

– Porodní oddělení, u telefonu porodní asistentka Ingmarie. Chvilku poslouchala a něco si zapisovala na kousek papíru.

– Ano, přijedte. Určitě.

Když zavěsila, pohlédla na Ceciliu.

– Ahoj! Jak to jde? Už začíná být těžký, co?

Cecilie se usmála.

- Ani ne. Ještě to není tak hrozné. Ale ten malý rošťák má spoustu energie.

Ingmarie zasvěceně přikývla.

- Nojo. Nebude to trvat dlouho a už toho moc nenaspíš.

Vybraly si židle co nejbliž ke vchodu. Bylo už skoro půl druhé a porodní asistentka Monica, která je měla v rámci předávání služby informovat o tom, co se na oddělení dělo, si zlehka odkašlala, aby se šum v místnosti utišil.

- Ahoj vespolek. Teď už je tu klid, ale ještě před pár hodinami tu telefony vyzváněly jako o život. Takže na to myslíte, až budete na noc přijímat další případy, dneska tu máme nedostatek personálu, upozornila je.

- Jako obvykle, povzdychla si Ingmarie a unaveně se na Ceciliu podívala.

- Měly jsme tu pár neplánovaných umělých vyvolávání porodu, takže je tady trochu živo, ale budeme se snažit to nějak zvládnout, pokračovala Monica a klikla myší.

- Začneme pokojem číslo pět. Umělé vyvolání porodu, týden 38 + 3. První dítě. Bez komplikací. Na sedmičce zase máme maminku, která nemá moc dobré výsledky testů, je to její druhé, ba ne, vlastně třetí dítě. Chtěli jsme jí vyvolat porod hned po dvanácté, ale ona začala rodit spontánně. A tady vidíte kardiogram, pěkná normální křivka. Snad bude dítě do večera na světě...

Monica dál klikala myší a na obrazovce se střídaly křivky kardiogramu s lékařskými záznamy jednotlivých rodiček. Jeden úspěšný pokus o otočení miminka před porodem, jeden plánovaný císařský řez, objevily se tam prvorodičky i maminky, které už měly rodit počtvrté.

- Máme tu dohromady dvanáct novopečených maminek a pár jich ještě čeká na poporodní ošetření. A ještě jsem vám zapomněla říct jednu věc. Na desítce máme zvláštní případ. Už jsem volala na sociálku, čekáme, až se s námi někdo od nich spojí. Tahle maminka je...

Monica se zarazila uprostřed věty. Rozhlédla se po shromážděných porodních asistentkách a poškrábala se na hlavě.

– ...je trochu zvláštní. Nejsem si jistá přesnou diagnózou, ale mohlo by to případně být i nějaké lehčí mentální postižení. Nebo možná autismus.

Monica klikla na lékařskou zprávu a z obrazovky přečetla:

– Těhotenství zjištěno kolem dvaadvacátého týdne, porod proběhl dobře, ale miminko se nechce nechat nakojit. Matka působí převážně podrážděně a vyděšeně, je pořád ve střehu. Je těžké s ní navázat kontakt.

– A kdy dorazí z té sociálky? zeptal se někdo.

Monica upřela oči na spodní část obrazovky.

– O tom nemám žádné informace, ale musíme na ni dohlédnout, otázka je, jestli by vůbec měla zůstat s maličkým o samotě.

– A co otec?

– Mám dojem, že je na tom zhruba stejně jako ona. Nezdá se mi, že by v tomhle ohledu mohl představovat nějakou zvláštní oporu. Podle mě by se klidně dalo říct, že pro tyhle rodiče a jejich dítě je budoucnost dost nejistá.

Při jejích posledních slovech Cecilii píchlo u srdce. Nejistá budoucnost. Není to tak dlouho, co byla zatažena do událostí kolem bezejmenného miminka, které se našlo před porodním oddělením, a jeho nešťastné mladinké maminky. Ten případ se ale mezitím už vyřešil. Některé příběhy mají šťastný konec. Jenomže zdaleka ne všechny. Cecilie cítila, že pokoj číslo deset dostane na starost ona. I když ba ne, ona tam přece vyloženě jít *chce*. Jako by ji tam táhla nějaká neznámá síla.

Monica vypnula počítač a zvedla se ze židle.

– Takže vám na odpoledne a večer přeju hodně štěstí. A už jste si daly něco na posilněnou? Dneska to není nic zvláštního, jenom pár koláčků. Zbyly tu od rána.

Znovu se rozproudil hovor, porodní asistentky vstávaly ze svých míst a jedna po druhé vycházely z místnosti.

- Beru si tu desítku, obrátila se Cecilie ke Carmen, která měla mít službu spolu s ní.

- Jak chceš, přikývla tmavovlasá kolegyně a obrátila se k jednomu z telefonů, který právě začal vyzvánět.

Možná to nebyl dobrý nápad, stačilo ještě napadnout Cecilii, než zaklepana na dveře pokoje číslo deset. Možná bych si neměla vybírat těžší případy, měla bych se držet těch o něco jednodušších. Jenomže existují vůbec v oblasti přívádění dětí na svět nějaké jednodušší případy? Ale už si na tuhle otázku nestihla v hlavě zformulovat žádnou odpověď. Vzala za kliku a vešla do porodního pokoje.

Novopečená maminka, o které Cecilii zdravotní záznamy prozradily, že se jmenuje Christel a je jí pětadvacet let, ležela v posteli. Otec dítěte, který vypadal spíš jako dospívající chlapec, seděl v křesle hned vedle. Novorozeně bylo v průhledné plastové postýlce na kolečkách. Cecilii první dojem byl, že tihle tři lidé snad vůbec nepatří k sobě. Novopečené maminky totiž jinak většinou držely své děti v náručí, kojily je nebo je prostě jenom tak chovaly.

V tomhle pokoji to však bylo jiné.

- Nazdárek, křikla na ni žena na posteli. - Nazdárek, nazdárek, jenom pojdte dál, ale nezapomeňte za sebou zavřít, jinak je tu pěkněj průvan a mně je děsná kosa! Abyste věděla, máte tady dost zimu. Že jo, Bosse, že je tady zima? Doma máme daleko teplejc.

Cecilie za sebou zavřela dveře a pokusila se o úsměv.

- Dobrý den, Christel. Já se jmenuju Cecilie Lundová a jsem porodní asistentka. Chtěla jsem se podívat na vaši maličkou. Slyšela jsem, že se vám moc nedaří s kojením.

Podala Christel ruku, ale mladá žena ji nepřijala. Místo toho si založila paže na prsou jako vzdorovité malé dítě, které se odmítá povolit vůli dospělých.

- Nechci chytit nějaký bacily, vyhrkla zlobně. - Nesmíte na mě sahat! A kde je ta paní, co tady byla předtím? Bosse, řekni jim, ať sem přivedou tu druhou.

Probodla Cecilii pohledem, až to v Cecilii vyvolalo nepříjemný pocit. Stejně jako celkový vzhled téhle mladé ženy. Rozčuchané vlasy a špatnou pleť může mít každý, ale tahle mladá maminka působila vyloženě neupraveně. Cecilii mimoděk napadlo slovo „zanedbaná“. Zanedbaná a zahleděná do sebe. A pořádně popudlivá. Jak se člověk k někomu takovému může nějak přiblížit?

– Christel, dneska odpoledne a večer tady budu já. Strídáme se s kolegyněmi, aby si ty z nás, které byly v práci dopoledne, mohly odpoledne odpočinout. Nemůžeme pracovat pořád.

Christel ji obdařila pohledem osmiletého dítěte.

– Ale já chci tu druhou, zopakovala trucovitě.

– Já to chápu, ujistila ji Cecilie. – Nezkusíme to znovu s kojícím? Když si dítě vezmete, pokusím se vám pomoci.

Ale Christel neprojevila sebemenší snahu zařídit se podle jejích instrukcí.

– A musím? zeptala se. – Já nechci. Jsem smutná.

Cecilie přikývla.

– Právě jste porodila, je normální, že má člověk trochu zvláštní pocity.

– Vy tomu nerozumíte! Nedovolí mi, abych se vrátila domů. Ta bába ze sociálky mi řekla, že budu muset jít do chráněného bydlení. Jinak mi prej dítě seberou.

Bosse se v křesle neklidně pohnul. Cecilii nepříjemný pocit ještě zesílil. Jak to s těmihle mladými rodiči, kteří jí připadají tak zmatení, může dopadnout? A jak to dopadne s jejich maličkou? Holčička se mezitím probudila a šermovala teď maličkýma ručičkami ve vzduchu.

– O tomhle toho moc nevím, řekla Cecilie nahlas. – Ale ať už se má stát cokoli, podle mě by bylo dobré, kdybyste si teď svoji holčičku vzala a trochu ji nakrmila. Bude mít hlad, zrovna jako ho míváte vy.

Christel se naklonila dopředu a podívala se na svoje před chvílí narozené miminko.

– Je jako kotátko, usmála se křivě. – Maličké kotátko. Jenomže kočky škrábou. Já nechci, aby mě škrábla.

- To není žádné koťátko, Christel, odpověděla Cecilie klidně.

- Je to vaše miminko. Mám ji vzít já a podat vám ji?

Christel nečekaně přikývla.

- Tak jo.

Cecilie opatrně vyzvedla dítě z postýlky a vložila je Christel do natažených rukou.

- Když si rozepnete košily, bude mít miminko trochu potřebného tělesného kontaktu, řekla.

- To lechtá, vyjekla Christel. - Hele, Bosse, podívej! Ona mě lechtá! Má vážně vypadat takhle? Je hrozně malinká.

- Když se děti narodí, bývají maličké, ujistila ji Cecilie. - Ale rychle rostou.

- A jak moc by teda měla jíst? zajímala se Christel.

- Spořádá toho docela hodně.

- A nemohl by si ji místo mě vzít Bosse? Pojd' sem, Bosse, teď je řada na tobě.

Bosse ji poslechl, popošel k posteli a převzal dítě z jejího náručí.

- Je to její táta, sdělila Christel Cecilii, jako by se jí svěřovala s nějakou důvěrnou informací. - Je to můj kluk.

Cecilie si ty dva představila spolu, jak jsou v nějakém bytě sami s dítětem. Bez spojení s vnějším světem, bez dohledu něčoho zkušenějšího. Jak by tihle dva rodičovství zvládali? A jak by to zvládlo to maličké?

- Podívej, vyjekla najednou Christel. - Vypadá fakt legračně! Ale nesmíš ji moc mačkat, Bosse, to by se třeba mohla porouchat.

Z kojení tedy nejspíš nic nebude. Bosse stál nehybně na místě s holčičkou v náručí a mlčky se díval na dětský obličejíček. Zašklebil se, když ho miminko hlavičkou štouchlo do hrudního koše. Holčička hledala ňadro, ale jediné, co našla, byla Bosseho mikina plná žmolků. Cecilie cítila, že začíná ztrácet trpělivost, zároveň v ní však situace vyvolávala nejistotu. Jak moc může na Christel naléhat? Nejradši by odešla, ale rozhodně neměla

chuť nechat ty dva s dítětem o samotě. Sice s ním předtím až do jejího příchodu sami dva byli, ale stejně jí to nepřipadalo moc bezpečné.

- Můžu si ji na chvílku vzít já? navrhla a Bosse jí holčičku s ulehčením podal. - Odnesu ji na okamžik ven z pokoje, za chvílku jsem zpátky, ano?

- Jo, jen si ji vezměte, přikývla Christel. - Máte tu něco k jídlu? Mám příšernej hlad. Nemohla bych dostat limonádu? A čokoládový kuličky. Ty bych ze všeho nejradši.

- Podívám se, co se s tím dá dělat, slíbila jí Cecilie a zamířila i s dítětem ke dveřím.

- A nezapomeňte pořádně zavřít, křikla za ní Christel. - Je mi děsná zima!

Cecilie zůstala chvíli stát přede dveřmi s holčičkou v náručí. Na chodbu právě vyšla Carmen, ale těsně před ní se zastavila.

- Musela jsem ji vzít s sebou, sdělila jí Cecilie. - Její rodiče jsou...

- Mentálně zaostali? zeptala se Carmen.

- Těžko říct, ale rozhodně se nechovají normálně, povzdychla si Cecilie. - Připadalo mi, že jim ani pořádně nedošlo, že mají dítě.

- Ne, tak to bychom je s tou malou o samotě nechávat neměli. Ale řekla bych, že někdo ze sociálky už je na cestě, prohlásila Carmen. - Jenomže to tu začíná být dost napnutý. Podle mě se o to malý nebudeš moct starat celou službu. Spíš popros některou pomocnou sestru, ať si ho zatím vezme na starost ona. Zkus třeba Sirkku. Může u rodičů tý maličký počkat, dokud sociálka nedorazí.

Mezi jednotlivými porody si mohly dopřát vždycky jenom kratičkou přestávku. Neobyčejně stresující odpoledne, říkala si Cecilie v duchu. Záda ji bolela a v podbřišku cítila slaboučké stahy. Možná by už přece jen měla s prací skončit? Možná by spíš měla ležet doma na pohovce a v mezidobí se starat o domácnost. Záro-

veň však pro ni práce představovala jakési útočiště. Ne, nevydržela by být jenom doma.

Vzala si z poličky hrníček, nalila si kávu a přidala si do ní vydatnou porci mléka. Měla hlad a žízeň, možná by si měla dát chlebiček, aby jí moc neklesla hladina cukru v krvi, teď na to je obzvlášť citlivá. Rozhovory v kuchyňce se točily kolem obvyklých témat, od soukromých klepů až po záležitosti týkající se ostatních porodních zařízení a nejnovějších výzkumů.

- Ještě štěstí, že nepracujeme v Göteborgu, poznamenala Ingmarie. - Ještě pořád se tam neshodli, jestli je lepší stříhat pupeční šňůru až později nebo ne. Takže ji i nadále stříhají ještě předtím, než se novorozeně poprvé nadechne. I když už dneska všichni vědí, že to pro dítě není nic dobrého.

- A jak to teda dělají rodiče, který chtějí uchovat kmenové buňky z pupečnickové tkáně pro případnou pozdější léčbu? zajímala se Carmen. - Minulej týden jsme tu pár takovejch měli. Ve Státech pupečnickovou krev uchovávají, je to tam běžná praxe.

- Na to, abychom tuhle službu mohli nabízet i my, si asi ještě nějaký čas počkáme, podotkla Cecilie.

- To jo. A co ty, šla bys do toho? chtěla vědět Carmen. - Konec konců už budeš za chvíli rodit.

- Samozřejmě že člověk vždycky chce ty nejnovější a nejmmodernější vymoženosti, pokrčila Cecilie rameny. - Jenomže taky si říkám, že před vším se člověk prostě neuchrání. Možná to zvládne i bez kmenových buněk, když jsme to bez nich zvládali předtím.

Ostatní porodní asistentky se krátce zasmály.

- Nojo, a představte si, že jsme to přežily.

- A přežily jsme to dobře, dodala Gun.

- Nebo ne? Třeba by nám bylo tak nějak líp po těle, kdybychom věděly, že ty kmenové buňky přece jenom někde jsou. Víím, že mám někde schovaný svoje kmenové buňky, a proto se mi líp spí.

- Mimochodem, teď něco z jiného soudku, řekla Gun. - Viděly jste v televizi tu reportáž o náhradních matkách? Co si o tom myslíte?

- Já ji viděla, ozvala se Carmen. - Bylo to o nějakým chlapíkovi z Izraele, kterej kvůli tomu jezdil do Indie a potom ty děti prodával americkým manželským párům.

- Ale vypadalo to, že o svoje vlastní náhradní dítě se moc dobře nepostaral, dodala Gun. - Napadlo tě to taky?

Carmen obrátila oči v sloup.

- To teda jo! Která novopečená maminka by opustila svoje dvouměsíční dítě, aby se trmácela přes půlku světa s nádobkou s embryem? Ale je to bezesporu obrovská kšeft.

Cecilie pořád, o kterém se její kolegyně bavily, viděla také. Pojednával o jedné indické klinice, která poskytovala náhradním matkám v průběhu těhotenství potřebnou péči. Dobře se na ty ženy pamatovala. Měly zapadlé oči a jakoby prázdný pohled. Byly krásné, ale smutné. Navzájem si pomáhaly, rodily děti bohatým párům, které na oplátku zaplatily jejich vlastním dětem vzdělání. Cecilie však v tuhle chvíli nedokázala pustit z hlavy mentálně postiženou dvojici z pokoje číslo deset.

- Je zvláštní, kolik je na světě různých osudů, podotkla tiše, téměř jen sama pro sebe.

- Dokážeš si představit, že bys donosila a porodila dítě někoho jinýho? zeptala se jí Ingmarie. - Že by sis nechala implantovat embryo a hned po porodu by ses dítěte vzdala? Podle mě jde něco takovýho proti veškerý ženský přirozenosti. I když z čistě biologickýho hlediska to dítě vlastně tý náhradní matky není, protože vzniklo z darovanýho spermatu a darovanýho vajíčka.

- Na tom nezáleží, zavrtěla hlavou Cecilie. - Dítě, které nosíš devět měsíců ve svém těle, je prostě tvoje.

- Mám na to přesně stejnej názor, přikývla Carmen. - A když pak o to dítě přijdeš a už ho nemáš nikdy vidět, tak ti z toho nejspíš tak trochu přescočí. I když jako náplast na tu ránu dostaneš hromadu peněz.

KDYŽ CECILIE DORAZILA DOMŮ, John už spal. Zato William ještě pořád seděl u počítače. Jako obvykle, pomyslela si a zastavila se v pootevřených dveřích jeho pokoje. Pomalu si vyměňují role, rodiče chodí spát dřív než starší z dětí a vstávají hodnou chvíli předtím, než se pubertáci vyhrabou z postele.

- Willy, poslyš, už je hodně pozdě, oslovila syna a snažila se, aby to znělo co nejméně káravě.

- Ahojky, drahá máti, odpověděl William a ani se neotočil.

Viděla, že se pohybuje na Facebooku. Potemnělý pokoj prozařovalo modrobílé pozadí stránek sociální sítě.

- Nekoukej mi přes rameno, zaprotestoval William, když si uvědomil, že k němu přišla blíž.

- Já se nedívám. Jenom si myslím, že už je čas, abys šel do postele, opáčila Cecilie.

- Ale no tak, vždyť je teprve deset.

- Ne, ve skutečnosti už je po půl jedenácté a ty zítra vstáváš do školy.

- Ale mami. Ještě chvíličku.

Počítač, počítač, pořád jenom ten jeho počítač, povzdychla si v duchu Cecilie, když syna opouštěla s tím, že má povolených nanejvýš dalších pět minut. Hračka, nejlepší přítel, který nahradil skutečné kamarády a hry. Když si člověk nedá pozor, může mu počítač „sežrat“ většinu volného času. Je až děsivé, jak rychle hodiny ubíhají, když se člověk usadí u monitoru. A přitom ona právě tohle teď hodlá udělat. Trochu si zabrouzdat po internetu, napsat příspěvek do blogu. Facebook, ano, ani tomu se nejspíš nevyhne. Klade na své děti větší nároky než sama na sebe? Možná. Všichni se nakazili touhou surfovat po internetu, komunikovat, pít se po nových informacích. Jinak už žít ani nejde. Ať se to komu líbí nebo ne, taková je každodenní realita.

Napřed ale Cecilie ještě nakoukla do pokoje k děvčatům. Ležela ve svých bílých postýlkách a klidně spala. Sofie měla neposlušné vlásky rozhozené po polštáři, Grétka pevně svírala v náručí jednoho ze svých plyšáků. Jako obvykle se odkopala, deka

jí sklouzla na podlahu, kde utvořila pomačkanou hromádku. Malá divoška Grétka byla ve spánku zrovna taková, jako když byla vzhůru, neustále plná energie a pořád lehce zpocená. Cecilie pohladila svou mladší dcerku po čelíčku, tyhle drobné noční něžnosti si nikdy nedokázala odpustit, bylo úžasně příjemné dotýkat se dlaní heboučké dětské pokožky. Jako by mateřská péče v noci přinášela dvojnásobně silný pocit jistoty a bezpečí, jako by dotek láskyplné ruky mohl odehnat zlé sny.

Pocitovala lehký neklid. Zřetelně si uvědomovala, jak se jí v těle usadila únava, služba na oddělení o sobě dávala vědět bolestí v kříži a ve stehnech. Přesto se však nedokázala zklidnit, v hlavě se jí střídaly obrazy. Nedokázala přestat myslet na ty mentálně zaostalé rodiče, kteří dostali ultimátum, že buď půjdou žít do chráněného bydlení, kde budou pod dohledem, nebo se budou muset svého dítěte vzdát. Je zvláštní, jak někdy lidské tělo dokonale funguje, a mozek za ním přitom zaostává. Christelino těhotenství proběhlo bez problémů, stejně tak porod, jenomže ti dva nedokázali pořádně pochopit situaci, nebyli schopni si uvědomit, jakou zodpovědnost představuje péče o dítě. Ale když jim společnost trochu pomůže, možná by rodičovství mohli zvládnout, ne?

Internetové stránky bulvárních novin přinášely starou dobrou směsici novinek a drbů a samozřejmě i články o všemožných závažných zločinech doma i v zahraničí. Cecilie si zběžně pročítala titulky, ale nic ji nijak zvlášť nezaujalo. Radši se zašla podívat na své oblíbené blogy, přečetla si, jak na svůj život pohlíží několik dalších žen. Vztahy, vaření, různé úvahy. Bloggerky známé i neznámé. I když se Cecilie nikdy s žádnou z nich nesetkala, měla pocit, jako by byly dávné přítelkyně. Věděla všechno o jejich těhotenstvích, znala jejich názory, věděla, jak mají zařízenou ložnici a obývací pokoj, byla obeznámena s nemocemi a problémy, které trápily jejich příbuzné.

Ze svého vlastního blogu byla momentálně trochu na rozpacích. Za posledních pár týdnů se jí tam sešlo několik nepříjem-

ných komentářů. Začalo to už v létě, kdy se v reakcích na příspěvky objevilo pár jízlivých poznámek, ale s něčím takovým musí člověk, který se o své pocity dělí na internetu, prostě počítat. Cecilie tehdy jenom pokrčila rameny a rozhodla se, že si negativních komentářů nebude všímat. Dospěla k závěru, že když těmhle lidem neposkytne prostor, ztratí časem zájem a najdou si jiné působiště. A to se také ze začátku splnilo, negativní komentáře zmizely a několik měsíců od nich byl pokoj. Tedy až doteď. Cecilie si byla téměř jistá, že se i tentokrát jedná o tutéž osobu, že se vrátila, aby si vynutila pozornost.

To je přece hloupost, aby se člověku, když se chce nalogovat na svůj vlastní blog, svíral žaludek, říkala si v duchu, ale stejně se toho pocitu nedokázala zbavit. Naštěstí se žádné nové komentáře neobjevily – ani milé, ani zlovolné. Což ji ale zároveň trochu zklamalo. Něco jí snad přece napsat mohli, ne? Nicméně pak si řekla, že je lepší, že se neozval vůbec nikdo, než aby jí psali lidé, jejichž komentáře ji jenom rozesmutňují.

Dítě v bříšku ji lehce koplo právě ve chvíli, kdy se dala do psaní.

Dneska hodně přemýšlím o tom, jak rozdílné podmínky my lidé v životě máme. Setkala jsem se s dvojicí, pro kterou rodičovská role rozhodně nebude ani trochu snadná. A jejich děťátko, jakou zátěž si s sebou na cestu životem asi ponese? Na tyhle věci jsem teď, když jsem sama těhotná, obzvláště citlivá. Co našim dětem předáváme? Já a můj manžel děláme, co můžeme, jenomže to někdy nestačí. Co když bude mít dítě, které teď nosím pod srdcem, nějaké zvláštní potřeby? Co když se narodí nemocné nebo nějak postižené? Co když se náš život poté, co se to malé narodí, drasticky změní? Vždyť se může stát vlastně cokoli. Je těžké na to nemyslet, neuvažovat o tom.

Vím, že je hloupost dělat si starosti takhle v předstihu. Vím, že bych se měla radovat z dnešního dne, který byl moc pěkný. Že bych měla jít do postele, položit si ruku na břicho a pokusit se uklidnit. Jenže jsem neklidná povaha, neustále se snažím hledět dopředu a pokouším se

předpovídat, co mně a mojí rodině budoucnost přinese. Kde se ve mně ten nepokoj bere? Nemám tušení, ale občas bych si přála, abych věci dokázala brát s větším klidem a nenechala se tak snadno vyvést z míry.

Naprosto obyčejný příspěvek, pomyslela si, když dopsala poslední větu a klikla na tlačítko „zveřejnit“. Ale i takové jsou potřeba, je příjemné zahalit myšlenky do slov a z toho, co má člověk na srdci, se vypsat. Teď ještě rychle zaskočí na Facebook a potom už počítač pro dnešek vypne.

Ještě se ani nestačila odhlásit, když se na obrazovce objevila nová zpráva. „Máte nový komentář“, informovalo ji malé okénko a Cecilie zvědavě klikla na příslušný odkaz. Pak si přečetla oněch pět ostrých vět:

Kdo ti dává právo někoho soudit, ty omezená nulo? Chodíš si po světě, štouráš se v životech druhých a myslíš si, že jsi něco víc. Jen si nebud svou věcí tak jistá. Zatímco ty spíš, jiní trpí. Nikdy ti neodpustím.

Když si Cecilie ta slova z monitoru přečetla, zachvěla se. Co má tohle znamenat? Kde píše, že by snad měla být lepší než někdo jiný? Znovu se vrátila k příspěvku, který právě zveřejnila, a pořádně si ho přečetla. Je přece tak snadné si nějaká slova špatně vyložit. Tohle už věděla, naučila se to. V příspěvcích do blogu se někdy ztrácejí různé nuance, někdo si může text vysvětlit přesně opačně, než bylo autorovým záměrem, záleží na tom, jakými brýlemi se čtenář na dané sdělení dívá. Jenomže ať si svůj příspěvek pročítala jakkoli pečlivě, nedařilo se jí pochopit, jak by si ho někdo mohl vyložit špatně. A navíc nemůže přece svoje city předem cenzurovat ze strachu, že by se snad někomu mohly nelíbit.

Má jen dvě možnosti: buď tam ten záhadný kritický komentář nechá, nebo ho smaže. Možná by si měla nastavit možnost moderovat diskuzi, pak by mohla komentáře napřed schválit nebo neschválit. Jenomže tohle řešení by zároveň omezovalo její

svobodu, musela by kvůli tomu trávit u počítače víc času, než si může dovolit. Navíc její blog není nijak zvlášť velký. A vzhledem k tomu, že ho pořád ještě vede anonymně, může se vždycky utěšovat tím, že člověk, který jí takovéhle nepříjemné komentáře posílá, ze sebe jenom chrlí slova do prázdna. Ta kritika není určena přímo jí. Osoba, která jí píše, je jenom nějaká zahořklá osamělá duše, která nemá nic lepšího na práci než si vylévat žluč na ostatních.

Cecilie potlačila nutkání odpovědět. Místo toho vypnula počítač, zvedla se a zasunula židli. Celé její tělo volalo po spánku a ona se rozhodla, že mu konečně vyhoví.

ROZVOD, UŽ SAMOTNÉ TO SLOVO v Susanně vyvolávalo únavu. I když bylo venku jasné a slunečné říjnové ráno, měla sto chutí zalézt si zase do postele, přetáhnout si peřinu přes hlavu a už nikdy nevstat. Co by to vlastně obnášelo, kdyby se vytrhla z tohoto pohodlného a bezpečného života, který s Thomasem ve svém krásně vybaveném domě vedou? A proč by to dělala? *Protože už spolu nespíme, protože už spolu nemluvíme, protože už nemáme nic společného, protože jeden druhého rozčilujeme. A je tu ještě tisíc dalších důvodů. Zbývá nám ještě polovina života, opravdu máme takhle pokračovat, žít bok po boku a přitom vlastně nežít, nic k sobě necítit?*

Nalila si do malého bílého šálku espresso a lehce pofoukala jeho horkou černou hladinu. Z kávovaru, který stál na mramorové pracovní desce u kuchyňské stěny zdobené mozaikou, vyzařovala elegance nejmodernější technologie, ale dnes ráno Susanně harmonie téhle dokonale uklizené místnosti moc útěchy nepřinášela. Ano, jejich obrovská vila se třemi sty metry čtverečními je až do posledního koutku krásná, svěží a elegantní, jenomže zrovna teď si Susanna v tomhle nákladném obydlí připadá jako ve vězení.

Potřebuješ psychologa. Potřebuješ někam odjet. Potřebuješ, aby tě někdo potřeboval. Potřebuješ nové přátele. Nové šaty. Nového muže. Prostě něco nového.

Trochu se napila kávy a spálila si přitom jazyk, bolest jí však probrala. Je to její život a nikdo jiný to za ni nevyřeší. Nikdo jí neporadí, co by měla dělat, co by si se životem měla počít.

Její kamarádky, které se nacházejí v podobné situaci, budou mít pocit, že se úplně zbláznila. Opálená Marie-Louisa má dům v Provence a nevěrného manžela, který ještě k tomu příliš holduje alkoholu. Jejich dva synové se odstěhovali z domu už před několika lety a Marie-Louisa si teď opatřila takového malého koníčka, aby jí dny rychleji ubíhaly – zařídila si v centru obchod se starožitnostmi a každý den tráví několik hodin tam. Její život tak vyplňují cesty do Velké Británie a do Francie, kam jezdí nakupovat další zboží, a večere s kamarádkami. Marie-Louisa je chytrá

a příjemná, ale pod touhle fasádou se skrývá hluboce nešťastná žena. A pak je tu ještě Peggy, která se provdala za jistého neurotického barona. Peggy je sice bohatší než všechny její ostatní kamarádky dohromady, ale kdykoli ji člověk vidí, má na nohou obnošené holínky. Peggy před realitou uniká pro změnu do stáje a na nekonečné projíždky po lese. Drahoušek Peggy, její vila připomíná spíš zámek a často se objevuje v elegantních časopisech o bytovém designu. Peggy kdysi bývala fotomodelka a nyní se ze snímků se skvělou kompozicí vždycky krásně usmívá, nicméně Susanna z jejích nočních návštěv ví, že se baron někdy dokáže chovat velmi ošklivě, že se občas rád ohání pěstmi a některé rány že přistanou na obličejí jeho ženy... A to ani nemluví o své třetí kamarádce Catrin, která sama pochází ze značně zámožné rodiny a provdala se za jednoho výstředního rejdaře, který toho do manželství vlastně ani nijak zvlášť mnoho nepřinesl. Ale má alespoň nádhernou jachtu, na které rodina ráda vyráží na výlety do Karibiku. Catrin sice má své vlastní příjmy, ale kdyby svého muže opustila, přišla by o značnou část společenských výhod. A tak s ním zůstává a útěchu hledá ve výletech do New Yorku a do Londýna, kam jezdí, kdykoli se jí naskytne příležitost. Děti se jim narodily až dost pozdě a teď se o ně v době, kdy mají tatínek a maminka nějaké zástoje v cizině, starají různé au pair. Chudinky bohaté manželky, pomyslela si Susanna ironicky, když se přesouvala z kuchyně do obývacího pokoje. Jsme vážně k politování. Máme všechno, a přitom nám život připadá hrozně prázdný. Ale rozvod? Není to přece jenom trochu silná káva? Jak by se její život zlepšil, kdyby teď Thomase opustila, kdyby se s manželem oficiálně a nezvratně rozešla?

Vilu by samozřejmě prodali, tedy pokud by se Thomas nerozhodl, že jí dá odstupné a bude v domě žít sám. I když s tím „sám“ by to asi nebylo tak žhavé. Určitě by netrvalo víc než pár týdnů, než by si našel nějakou další reprezentativní partnerku, jenom v podstatně mladším vydání, kterou by si do vily nastěhoval. Možná by mu s radostí porodila další děti. Takže by mohl začít znovu.

Susanna otevřela francouzské okno vedoucí na zahradu a nadechla se čerstvého vzduchu. Krása zezlátlého listí a výhled na vodu působily ohromujícím dojmem. Na trávě, která byla místy pořád ještě zelená, se třpytila rosa, na pozadí oblohy se rýsovaly pavučiny. Na světě je spousta věcí, pro které stojí za to žít. Kdyby tak věděla, co to je, možná by se jí radost ze života zase vrátila.

Couvla zpátky do místnosti a zavřela za sebou dveře. Potom si svlékla župan a hedvábné pyžamo a odhodila obojí na postel. Natáhla si legíny z černého elastanu a tričko s dlouhými rukávy ze stejného materiálu. IPod s písničkami, které jí do něj nahrála Alexandra, staré diskomelodie, při kterých se jí dobře běhá, když chce běžet rychle. Sluchátka do uší, tréninkový program připravený. Vlasy si stáhla do přísného ohonu. Na svůj věk nevypadá tak špatně, ne? Vklouzla do zbrusu nových běžeckých bot a utáhla si tkaničky, aby jí boty pohodlně seděly na noze. Když už teď má tolik volného času, měla by ho využít k nějaké povznášející činnosti. Například si může přiměřeným tempem zaběhnout deset kilometrů a nabrat do plic trochu čerstvého vzduchu. Při běhu se jí vždycky dobře přemýšlí. Kdyby se teď rozvedla, rozhodně by neměla začít fyzicky upadat. Právě naopak. Musí být hezčí než kdy jindy, a měla by být v takové kondici, aby to případně všechno zvládla. Začínat nový život po čtyřicítce totiž určitě nebude nijak lehké.

NĚKTERÉ ZÁLEŽITOSTI ČLOVĚK PROSTĚ NEZVLÁDÁ ŘEŠIT, říkala si Cecilie, když uklízela nepořádek v předsíni a sundávala z nejvyšší police ve skříni krabice se zimním oblečením. Například je potřeba zavolat instalatéra. Z umyvadla na záchodě v přízemí odkapává voda, dost na to, aby se na podlaze tvořila rozčilující loužička. Voda kapala do stojánku s časopisy, který stál těsně u umyvadla, takže se jednotlivé listy slepily a časopisy se nedaly číst. Cecilie požádala Johna, aby to nechal opravit, jenomže dny ubíhaly a John instalatérovi pořád ještě nezavolal. Ona sama na to myslela téměř denně, ale stejně se nebyla schopná donutit zvednout sluchátko a příslušné číslo vytočit. Objednat opravu. Přitom je to jenom taková drobná nepříjemnost, proč je tedy tak těžké ji sprovodit ze světa?

Možná proto, že je tu vždycky milion hloupostí, které jsou potřeba udělat, přemítala dál, když probírala teplé bundy a prošívané kalhoty. Marcus by mohl zdědit Williamovu péřovou bundu z loňska, Will ovšem bude potřebovat novou. Totéž platí i pro Sofii a Grétku, mladší z holčiček dostane kombinézku po starší sestře, nicméně Sofie bude potřebovat všechno nové – bundu, kalhoty a teplé zimní boty, na to, aby mohla nosit věci po Marcusovi, ještě není dost velká, navíc vždycky, když padla zmínka o tom, že by snad mohla nosit nějaké klučičí oblečení, halasně protestovala. A pak tu byly osiřelé palčáky a čepice prožrané od molů. Cecilie si představila, jak velká vydání je v tuhle roční dobu čekají, a povzdychla si. Jak děti rostly, bylo oblečení na ně čím dál dražší. Nejhorší to bylo s věcmi pro kluky, taková mikina mohla přijít i na tisíc korun, tedy pokud by měl William dostat tu, kterou si sám vybral. Nakonec ji ovšem nedostal, ale stejně o tom pořád mluvil. Tvrdil, že hadry z velkých řetězců jsou nemožné a že když nebude mít to nebo ono, budou ho ve škole ostatní šikanovat. Kéž bychom tak měli víc peněz, říkala si Cecilie, pak by nás výdaje za oblečení nemusely tak nepříjemně znepokojovat. Občas snila o tom, že jednou vyhraje hlavní cenu v loterii Triss – to by znamenalo, že by pětadvacet

let dostávali každý měsíc pětadvacet tisíc korun. To už by nemuseli obracet každý pětník a na konci měsíce by nebyli nuceni kupovat levný točený salám.

Najednou se jí zatočila hlava. Stát na židli a přehrabovat se ve skříni byla činnost náročná nejen fyzicky, ale i psychicky. Potřebuje si odpočinout.

Odložila krabice a zašla si pro Doris Lessingovou. Uložila se pohodlně na pohovku a otevřela knihu na stránce, na které minule skončila. Nebylo jí jasné, proč vůbec chce číst dál, ale prostě toho nedokázala nechat. Cítila potřebu se dozvědět, jak to s Harriet bylo dál.

Znovu navštívila doktora Bretta, protože kvůli onomu divokému plodu, který jako by se rozhodl, že se chce z jejího břicha dostat ven, nemohla spát ani odpočívat.

„No jen se na to podívejte!“ řekla, když se jí břicho napínalo a stahovalo, zvedalo se a zase klesalo. „A to jsem teprve v pátém měsíci!“

Doktor provedl obvyklá vyšetření a podotkl: „Na pátý měsíc je dítě dost velké, ale není to nic nenormálního.“

„Už jste někdy dřív takovýhle případ měl?“ zeptala se Harriet ostrým a neústupným tónem a doktor jí věnoval podrážděný pohled.

„Ano, už jsem pár větších plodů viděl,“ odvětil úsečně. A když se ho Harriet zeptala: „V pátém měsíci? A takhle moc?“ odmítl se jí podívat do očí – cítila, že k ní není upřímný. „Napíšu vám něco na uklidnění,“ dodal. Ty prášky měly být údajně pro ni. Nicméně Harriet cítila, že tišící prostředek má zklidnit dítě.

Cecilie odložila knihu a zavřela oči. Ta slova ji zasáhla, zmocnil se jí nevysvětlitelný strach. Co když se její osud podobá Harrietinu, co když se i na ni řítí nějaká katastrofa, kterou si zatím nedokáže ani představit. To dítě v Harrietině břiše, najednou měla před očima stvoření, které se podobalo filmovému vetřelci, rostlo a rozpínalo se. Byla si vědoma, že se nechá hrozně snadno ovlivnit, že se hned rozruší. Že je nepřiměřeně přecitlivělá a ustrašená. Možná by měla zavolat Johnovi a o té knize mu říct. Ale

ne, John by se jenom zlobil, že to vůbec četla. Prostě tu hovadinu zahod', řekl by jí. Jenomže ona to není žádná hovadina, ta kniha je dobrá, skvěle napsaná. Cecilii se líbí její jazyk, obrazy, které autorka čtenářům zprostředkovává, popisy Harrietina a Davidova rodinného života, jejich dětí, domu, zahrady. Chtěla vědět, jak to bude dál. Bohužel ji však zároveň román ovlivňoval myšlenky způsobem, který ji děsil. Komu by se s tím měla svěřit? Matce? Babičce? Některé ze sester?

Zhluboka se nadechla a snažila se uklidnit. Pokoušela se sama sebe přesvědčit, že je to přece jenom kniha, která byla napsaná už dávno a s ní nemá nic společného. A navíc nervozita je přece věčným průvodcem každé těhotné ženy. Naštěstí krevní testy, které si nechala udělat v dřívější fázi těhotenství, ukázaly, že nebezpečí chromozomálních vad je jenom nízké. Další testy Cecilie s Johnem odmítli. Odběr plodové vody zvyšuje nebezpečí potratu. Mimoto se Cecilii nelíbila představa, že se člověk musí snažit všechno, co není úplně dokonalé, nějak řešit. S Johnem se o tom tehdy bavili až dlouho do noci. Co kdyby se to malé narodilo s Downovým syndromem? Probírali různé scénáře, nebyl to sice nijak příjemný rozhovor, ale bylo to nezbytné, museli vyložit karty na stůl, stejně jako to udělali u všech předchozích těhotenství. A stejně jako tehdy dospěli i tentokrát ke stejným závěrům. Na interrupci Cecilie nepůjde, ani kdyby se ukázalo, že s chromozomy něco není v pořádku. Ale přesto tu teď sedí a má strach. Bojí se, trápí ji nejistota a úzkost. Měla další vyšetření plodu přece jenom podstoupit?

Pokusila se uvolnit, nadechovala se nosem a vydechovala ústy, snažila se představit si, jak se dítě v jejím bříše beztlížně vznáší v plodové vodě, maličký kosmonaut na své předurčené cestě. Maličký živý tvor, který s ní je spojený už od prvního dne, ačkoli si tehdy ještě nebyla jistá, jak to všechno zvládne. A pak se smířila s myšlenkou, že se jejich rodina rozroste, že do ní přibude další potomek, a když k tomu rozhodnutí dospěla, zesílila i její láska, touha po dítěti. Zklidnila se, dozrála. Jenomže

teď jako by se perspektiva najednou znovu změnila. Jako by byl život najednou temný a hrozivý.

Rozhodně se zastavím u babičky Sonji, rozhodla se Cecilie, když se chvíli bezvýsledně pokoušela srovnat si to všechno v hlavě. Projdu se a pak si trochu popovídáme. Babička určitě přijde s nějakými dobrými radami a umožní mi podívat se na záležitost z jiného úhlu. Ještě štěstí, že ji mám, že se na ni můžu obrátit! Stará dáma ovládala umění naslouchat a uměla ji vždycky utěšit. A především ji dokázala povzbudit a dodat věcem novou perspektivu.

Ze záhonů před domem, kde Sonja bydlela, zářily veselé barvy podzimních aster. Cecilie zadala vstupní kód a vyšla po schodech nahoru k Sonjinu bytu. Zazvonila u dveří a vzápětí uslyšela uvnitř nějaký šramot. Šourající se kroky zněly těžce. Sonja poslední dobou působila unaveněji. Ale třeba je to jenom dočasné? Cecilie v to alespoň doufala. Jenom aby babička zase nezačala s těmi svými morbidními řečmi o smrti, pomyslela si.

To už Sonja otevřela dveře a radostně se usmívala.

- Cecilie! Holčičko moje drahá. Ty nám ale rosteš a kulatíš se. Natáhla ruku a vtáhla Cecilii dovnitř.

- Pojd' dál.

- Přinesla jsem čokoládové sušenky, řekla Cecilie a políbila babičku na vrásčitou tvář.

- Doufám, že to jsou ty malé, ujišťovala se Sonja úzkostlivě, stejně jako vždycky.

- Samozřejmě, ubezpečila ji Cecilie a zavřela za sebou dveře.

- Víš přece, že ty velké bych za nic na světě nekoupila.

- To je dobře, to je dobře, přikývla Sonja. - Protože my obě víme, že když jsou sušenky malé...

- Můžeme jich sníst víc, dokončila větu Cecilie.

Sundala si bundu a pověsila ji na věšák v tmavé předsínce, kde jako vždycky voněla káva, staré knihy, růžový olej a pižmo. A ještě něco dalšího, něco starého a zajímavého, něco, co se

Cecilii nikdy nepodařilo úplně identifikovat. „Babiččina vůně“, tak tomu říkala Sofie. „Babiččina vůně je ta nejlepší vůně, jakou znám.“

- Každý si neseme svůj kříž, poznamenala jako obvykle Sonja. Dnes je vzduch v bytě zatuchlejší než jindy, pomyslela si Cecilie. Pootevřenými dveřmi do ložnice zahlédla neustlanou postel. Sonja si všimla, kam se dívá, a pokrčila rameny.

- Trochu jsem odpočívala, prohlásila. - Hrozně mě bolí kolena.

- To mě mrzí. Snad to není nic vážného?

Sonja potřásla hlavou.

- Děvenko moje, v mém věku je vážné úplně všechno. Pojd, dáme si kávu. Ještě štěstí, že jsi přišla zrovna dneska, právě jsem měla chuť na něco sladkého.

- Ještě štěstí, že mám tu možnost se u tebe zastavit. Zrovna dneska si s tebou moc potřebuju popovídat. Sedni si, já tu kávu uvařím.

Sonja na ni vděčně pohlédla a s námahou usedla na jednu z černě nalakovaných židlí u kuchyňského stolu. Cecilie navyklým pohybem otevřela kredenc a vyndala z ní velký talíř a hrnčíky, do kterých dala trochu umleté kávy.

- Mám vzít ten bílý talíř s kytičkami, nebo ten světle zelený se zlatým okrajem?

- Vezmi ten bílý, odpověděla Sonja. - A nezapomeň na mléko. Ještě ho v ledničce trochu mám. Ale teď chci slyšet, co jsi prováděla tentokrát. Objevil se v tvém životě nějaký nový muž?

Cecilie s úsměvem zavrtěla hlavou.

- Ale babi...

Sonja se uchichtla a položila dlaně na ubrus.

- Jsi vážně kouzelné děvče, prohlásila a spiklenecky na Cecilii mrkla. - Takže by mě to vůbec nepřekvapilo. I když na milostné romány asi nebudeš mít zrovna moc času. Ale dokážu si představit, že v nemocnici máte spoustu hezkých doktorů.

- Ba ne, babi, absolutně žádní muži. Popravdě řečeno mi úplně

stačí John, odpověděla Cecilie, ale zároveň si uvědomila, že je k ba-
bičce trochu neupřímná, protože ačkoli si s Johnem to, k čemu
došlo mezi ní a Perem Nilssonem, už vyříkali, nemůže s čistým
svědomím tvrdit, že na sympatického policistu nikdy nemyslí.

Odmlčela se.

- Nedávno se mi stalo něco zvláštního, pokračovala za oka-
mžik. - Dostala jsem obálku s knížkou. Netuším, kdo ji poslal.
Ale trochu mě to vystrašilo, ta knížka totiž pojednává o rodině,
ve které čekají páté dítě. Podle toho se taky jmenuje. *Páté dítě*.

- Doris Lessingová, přikývla Sonja rychle. - Ten román znám.
Je to asi její nejznámější dílo.

- Já neměla ani tušení, že něco takového napsala, pokrčila Ce-
cilie rameny a ukousla si kousek sušenky. - Nikdy předtím jsem
o té knize neslyšela.

- Četla jsem to už dávno, podotkla Sonja. - Když to vyšlo, asi
tak před dvaceti lety, ne? Je to skvělá kniha. Ale nepříjemná. Vy-
ložene nepříjemná. Vzpomínám si, že tenhle dojem ve mně zů-
stal ještě dlouho potom, co jsem ji odložila.

- Napadá tě, kdo by mi ji tak mohl poslat? zeptala se Cecilie.

- Možná jsi ji neměla dostat právě ty.

Cecilie odsunula šálek s kávou a zavrtěla hlavou.

- Na tom balíčku stálo moje jméno. Naprosto jasně. *Cecilie
Lundová, do vlastních rukou*. A nic víc. Takže byla skutečně pro
mě, to já ji měla dostat. O tom není pochyb.

Sonja svraštila čelo a poškrábala se na uchu.

- Aha. No to jsou věci. Ano, v tom případě je to vážně divné.

Chvilí seděly mlčky a poslouchaly tiché tikání kuchyňských
hodin, které nenápadně narušovalo ticho. Pak Sonja znovu pro-
mluvila.

- Možná si z tebe chtěl někdo vystřelit. Třeba některá z tvých
kolegyň z porodního oddělení. Snad je to nějaký hloupý vtip.

Cecilie pokrčila rameny.

- Vážně úžasný vtip. Když jsem si dneska četla, jak se to dítě
v břiše hlavní hrdinky už v pátém měsíci divoce hýbe, dost mě to

vydělilo, svěřila se staré dámě. – Začala jsem si představovat, že možná i já čekám...

– Ne, ne, skočila jí Sonja do řeči a přísně se na ni podívala.

– Nevyslovuj to nahlas a vůbec o takových nesmyslech neuvažuj! Pamatuj si, že je to jenom knížka, kterou autorka napsala už kdysi dávno. To, že někdo projevil takový nedostatek dobrého vkusu, že ti ji poslal, ještě neznamena, že má ten příběh něco společného s tvým životem.

– Jsi si tím jistá? zeptala se Cecilie žalostně.

– Naprosto jistá, odpověděla Sonja rozhodně. – Člověk by se neměl vmýšlet do toho, že ho potká nějaká katastrofa. Navíc ty jsi do jiného stavu přece přišla dlouho předtím, než se k tobě ta nešťastná knížka dostala. A víš stejně dobře jako já, že se dítě nemůže změnit tím, že si něco přečteš. Jenom se tím budeš zbytečně užírat a to není dobré ani pro tebe, ani pro to malé. Přestaň si takové hlouposti namlouvat. A víš ty co? Je zábavnější bavit se o mužských, dodala Sonja a strčila si do úst poslední kousíček sušenky. – Každopádně tyhle sušenky byly dneska zatraceně dobré.

Je příjemné poslouchat, co babička povídá, je příjemné sledovat, jak se vzpamatovala, přemítala Cecilie. Ta její bolavá kolena... Koneckonců má pravdu. Když člověku táhne na devadesátku, je vážné úplně všechno. Měla by si s těmi koleny zajít k doktorovi.

– Ale co bych tedy měla dělat? zeptala se. – Odložit tu knížku a zapomenout na ni?

– Ano, myslím, že bys měla udělat právě tohle, moje milá.

– Tedy pokud ji nedokážeš číst s chladnou hlavou. A to možná nezvládneš. Protože ti můžu říct jedno: podle toho, co si pamatuju, je to čím dál horší. To dítě je opravdu příšerné a jsou s ním samé problémy. Měla jsem z toho příběhu noční můry.

Ještě si chvilku jenom tak povídaly. Pak nastal čas, aby se Cecilie vydala na cestu domů. Byl všední den a děvčata se jako obvykle měla vrátit ze školky a ze školní přípravy, takže bylo potřeba uvařit večeři.

Sonja si přitáhla vnučku blíž a pohladila ji po vlasech.

– Holčičko moje drahá. Běž domů a pamatuj si: Buď vděčná za dny, kdy se nic neděje. Právě ony ti dávají sílu zvládnout ty ostatní. A pokud jde o tu knihu, zastrč ji někam do šuplíku. Zapomeň na ni. Ale až bude tomu tvému nejmladšímu nějaký ten rok, klidně ji zase vytáhni. Je vážně skvělá. Pokud tedy člověk zrovna nečeká dítě. Pak je vyloženě děsivá.

SNAD ZA TO MOHLY VŠECHNY TY ÚZKOSTNÉ ÚVAHY, snad k tomu přispěla skutečnost, že se Grétka se Sofií cestou domů pohádaly, ale Cecilie cítila, jak se jí v nitru usadilo napětí, podráždění a nervozita. Rozhovor se Sonjou jí trochu pomohl, ale útěcha, kterou jí poskytl, jí nestačila. A když jí potom Marcus sdělil, že ztratil batoh, kde měl kromě zbrusu nových tenisek i mobil, míra její trpělivosti přetekla. Když dorazil John, vládl v domě na prostý chaos.

– Musíš si s ním promluvit, vyzvala ho Cecilie rozzlobeně. Pohlédl na ni, ale tak úplně nepochopil, v jakém se právě nachází duševním stavu. – No jen mu to řekni, mě totiž vůbec neposlouchá!

John pustil vodu a rachotil s hrnci na sporáku.

– A co se vlastně stalo?

Snažil se Cecilii uklidnit, vyjednávat s ní.

Byl to snad právě jeho otcovský tón, který ji rozzuřil ještě víc a vyvolal v ní ještě větší pocit beznaděje?

– Jen se ho na to zeptej sám, odsekla až zbytečně ostře.

Její nejmladší syn, který obvykle býval poslušný a milý, teď svraštil obočí a zaujal obranný postoj.

– Musíš na mě tak křičet? Vždyť jsem říkal, že jsem nechtěl. Abys věděla, pro mě to taky není nijak extra snadný!

– Ale ty věci stojí spoustu peněz, Marcusi!

– Jo, ale máš snad pocit, že já mám z toho, že jsem o své věci přišel, nějakou radost, nebo co?

– Johne. Tohle je na tobě. Já už toho mám po krk!

Práskla pokličkou o stůl, připadala si jako papíňák, který má každou chvíli vybuchnout. Těhotenské hormony. Není to nic jiného než těhotenské hormony, snažila se přesvědčit samu sebe, ale za očními víčky ji pálily slzy a hlasy dětí se jí zabodávaly do kůže jako ostrá párátka, srdce jí bušilo a po zádech jí stékal pot. Měla sto chutí prásknout dveřmi, vrhnout se na zem a začít vrískat jako rozmazlené dítě. Jenže když je člověk matka, nic takového udělat nemůže. Taková matka se musí chovat zodpovědně a musí z ní vyzařovat klid, vlídnost a jistota. Zkrátka musí být pro děti

tím správným dospělým vzorem. Hladká fasáda nesmí popraskat, matka nemá nárok se bez varování psychicky zhroutit. Snad leda kdyby byla mentálně zaostalá, ale u normální matky, tedy u takové matky, za jakou Cecilie samu sebe považuje, to bylo naprosto nepřijatelné.

- Ty jsi prostě furt jenom našťvaná, zasyčel Marcus. - Našťvaná a protivná. Podle mě jsi nespravedlivá. Já to přece neudělal schválně.

Cítila, jak jí ve spáncích buší krev. Nikdy nebudu na děti křičet, nikdy ze mě nebude taková ta matka, která dětem pořád nadává, slibovala si kdysi dávno. Jenomže teď jako by ta předsevzetí odvál vítr.

- Jistě, ono je totiž úžasně snadné být veselá a milá, když na všechno, co ti řeknu, zvysoka kašleš!

Držela v ruce vařečku, ale teď ji odhodila na zem. Všimla si, že si Sofie s Grétkou přestaly hrát, že se na ni dívají a v očích mají něco jako hrůzu. Holčičky nebyly zvyklé vídat maminku takhle rozzlobenou. Navíc kvůli něčemu, co nebylo nijak zvlášť důležité. Cecilie ani sama nevěděla, co ji vlastně tak rozzuřilo. Nechá-pala svou vlastní reakci.

- Do hajzlu, vykřikla a vyběhla z kuchyně. - Do hajzlu, do hajzlu, do hajzlu.

Ložnice. Vrhout se na postel. Jen co osaměla, všechen hněv jako by z ní najednou vyprchal. Už se jenom styděla. Teď se tam bude muset vrátit, usmát se, omluvit se. Všechny obejmout. I když se jí do toho vůbec nechce. Zalezla si pod deku. Je potřeba uvařit večeři, jenže ona to prostě nezvládne.

Slyšela, jak se dveře do ložnice otevírají. John vešel do místnosti a zůstal stát vedle postele.

- Cissy, co se děje? Jsi v pořádku?

A teď ještě tohle. Chtěla ho mít vedle sebe, chtěla, aby překypoval porozuměním a byl něžný a vlídný, potřebovala cítit jeho chladnou ruku na čele, toužila mít po svém boku laskavého a přívětivého manžela, který by intuitivně chápal všechny změny nálad, kterými si prochází. Nějakého toho amatérského